

Utbildningsutskottets betänkande 2025/26:UbU7

Övergripande skolfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om övergripande skolfrågor, bl.a. med hänvisning till gällande bestämmelser, pågående utredningar och aviserade och vidtagna åtgärder. Motionerna tar upp frågor om bl.a. åtgärder för att höja kunskapsresultaten, ansvars- och resursfördelningen inom skolväsendet, skolval, fristående skolor, tillsyn, skolans digitalisering och särskilda undervisningsformer.

I betänkandet finns 41 reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

150 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning.....	9
Bakgrund	9
Utskottets överväganden.....	10
Åtgärder för att höja kunskapsresultaten	10
Ansvars- och resursfördelning.....	22
Val av skola	29
Fristående skolor	34
Tillsyn	44
Övriga frågor.....	50
Motioner som bereds förenklat.....	56
Reservationer	57
1. Jämlik och likvärdig skola, punkt 1 (S)	57
2. Jämlik och likvärdig skola, punkt 1 (V)	57
3. Jämlik och likvärdig skola, punkt 1 (C).....	58
4. Jämlik och likvärdig skola, punkt 1 (MP).....	59
5. Kunskapsutveckling, punkt 2 (S).....	60
6. Kunskapsutveckling, punkt 2 (C)	61
7. Kunskapsutveckling, punkt 2 (MP)	62
8. Skolplikt, punkt 3 (S)	63
9. Skolplikt, punkt 3 (C)	64
10. Svenska i skolan, punkt 4 (S)	64
11. Ansvarsfördelning, punkt 5 (V).....	65
12. Resurser och resursfördelning, punkt 6 (S).....	66
13. Resurser och resursfördelning, punkt 6 (V).....	68
14. Resurser och resursfördelning, punkt 6 (C)	69
15. Små skolor, punkt 7 (C).....	71
16. Förutsättningar för skolval, punkt 8 (V)	72
17. Gemensamt skolval, punkt 9 (S).....	72
18. Gemensamt skolval, punkt 9 (C)	73
19. Urval, punkt 10 (S).....	74
20. Urval, punkt 10 (V)	74
21. Urval, punkt 10 (C).....	75
22. Etablering av fristående skolor, punkt 12 (S)	76
23. Etablering av fristående skolor, punkt 12 (V).....	77
24. Etablering av fristående skolor, punkt 12 (C).....	78
25. Villkor för fristående skolor, punkt 13 (S)	78
26. Villkor för fristående skolor, punkt 13 (V)	80
27. Villkor för fristående skolor, punkt 13 (C)	81
28. Villkor för fristående skolor, punkt 13 (MP).....	82
29. Offentlighetsprincipen i fristående skolor, punkt 14 (S).....	83
30. Offentlighetsprincipen i fristående skolor, punkt 14 (V).....	83
31. Offentlighetsprincipen i fristående skolor, punkt 14 (C)	84
32. Offentlighetsprincipen i fristående skolor, punkt 14 (MP)	85
33. Skolor med konfessionell inriktning, punkt 15 (S)	86
34. Skolor med konfessionell inriktning, punkt 15 (SD)	86
35. Tillsyn, punkt 16 (S).....	87

36. Tillsyn, punkt 16 (V)	88
37. Tillsyn, punkt 16 (C)	89
38. Skolans digitalisering, punkt 17 (C)	90
39. Skolans digitalisering, punkt 17 (MP)	90
40. Särskilda undervisningsformer, punkt 18 (C).....	91
41. Särskilda undervisningsformer, punkt 18 (MP).....	92
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	94
Motioner från allmänna motionstiden 2025/26	94
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	109

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Åtgärder för att höja kunskapsresultaten

1. Jämlik och likvärdig skola

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 17,
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 28 och 31,
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 1 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (V)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (MP)

2. Kunskapsutveckling

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:939 av Elsa Widding (-) yrkande 2,
2025/26:1827 av Aylin Nouri (S),
2025/26:2660 av Louise Eklund (L),
2025/26:2903 av Marlène Lund Kopparklint (M),
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 13 och 41,
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 58 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 47.

Reservation 5 (S)

Reservation 6 (C)

Reservation 7 (MP)

3. Skolplikt

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:1346 av Runar Filper (SD),
2025/26:3097 av Mathias Bengtsson (KD),
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 15 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 58.

Reservation 8 (S)

Reservation 9 (C)

4. Svenska i skolan

Riksdagen avslår motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 53, 54 och 56.

Reservation 10 (S)

*Ansvars- och resursfördelningen***5. Ansvarsfördelning**

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 1,

2025/26:2472 av Charlotte Nordström (M) yrkandena 1 och 2,

2025/26:3306 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 4.

Reservation 11 (V)

6. Resurser och resursfördelning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 4, 13 och 14,

2025/26:2294 av Linnéa Wickman m.fl. (S),

2025/26:3185 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 49,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 18, 52 och 53,

2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkandena 1, 4 och 5,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 5 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 4, 6 och 12.

Reservation 12 (S)

Reservation 13 (V)

Reservation 14 (C)

7. Små skolor

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:780 av Lena Bäckelin och Marie Olsson (båda S) och

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 65 och 68.

Reservation 15 (C)

*Val av skola***8. Förutsättningar för skolval**

Riksdagen avslår motion

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 10 och 11.

Reservation 16 (V)

9. Gemensamt skolval

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 56 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 15.

Reservation 17 (S)

Reservation 18 (C)

10. Urval

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 12,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 57 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 16.

Reservation 19 (S)

Reservation 20 (V)

Reservation 21 (C)

11. Skolskjuts

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:998 av Christofer Bergenblock (C) och

2025/26:2337 av Louise Thunström (S).

*Fristående skolor***12. Etablering av fristående skolor**

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 6 och 7,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 61,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 2 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 2 och 5.

Reservation 22 (S)

Reservation 23 (V)

Reservation 24 (C)

13. Villkor för fristående skolor

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 2 och 3,

2025/26:1083 av Markus Kauppinen m.fl. (S) yrkande 1,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 59,

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 7,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkandena 1, 3 och 6–9 samt

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 13, 18 och 81.

Reservation 25 (S)

Reservation 26 (V)

Reservation 27 (C)

Reservation 28 (MP)

14. Offentlighetsprincipen i fristående skolor

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 55,

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 12 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 11.

Reservation 29 (S)
Reservation 30 (V)
Reservation 31 (C)
Reservation 32 (MP)

15. Skolor med konfessionell inriktning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:571 av Richard Jomshof (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 19.

Reservation 33 (S)
Reservation 34 (SD)

Tillsyn

16. Tillsyn

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 8,

2025/26:2907 av Joanna Lewerentz och Caroline Högström (båda M) yrkandena 2 och 4,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 32,

2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 6,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 10 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 20 och 22.

Reservation 35 (S)
Reservation 36 (V)
Reservation 37 (C)

Övriga frågor

17. Skolans digitalisering

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:1857 av Denis Begic (S),

2025/26:2922 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M),

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 75 och

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 43.

Reservation 38 (C)
Reservation 39 (MP)

18. Särskilda undervisningsformer

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 64 och

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkandena 36 och 62.

Reservation 40 (C)
Reservation 41 (MP)

*Motioner som bereds förenklat***19. Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 17 februari 2026

På utbildningsutskottets vägnar

Joar Forssell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Joar Forssell (L), Anders Ygeman (S), Patrick Reslow (SD), Kristina Axén Olin (M), Linus Sköld (S), Robert Stenkvist (SD), Johanna Rantsi (M), Mats Wiking (S), Jörgen Grubb (SD), Rose-Marie Carlsson (S), Oliver Rosengren (M), Mathias Bengtsson (KD), Camilla Hansén (MP), Niklas Sigvardsson (S), Nadjia Awad (V), Kent Kumpula (SD) och Madeleine Atlas (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utbildningsutskottet 150 motionsyrkanden om övergripande frågor om skolväsendet från allmänna motionstiden 2025/26. Av dessa bereds 56 motionsyrkanden förenklat eftersom de i första hand tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. De motionsyrkanden som bereds förenklat finns i bilaga 2. Motionsyrkandena tar upp frågor om bl.a. åtgärder för att höja kunskapsresultaten, ansvars- och resursfördelningen inom skolväsendet, val av skola, fristående skolor, tillsyn, skolans digitalisering och särskilda undervisningsformer.

Under våren 2026 behandlar utskottet yrkanden som rör skolväsendet, bl.a. i betänkandena 2025/26:UbU8 Grundläggande om utbildning, 2025/26:UbU9 Lärare och elever och 2025/26:UbU10 Gymnasieskolan.

Bakgrund

Skolväsendet omfattar enligt skollagen (2010:800) skolformerna förskola, förskoleklass (fr.o.m. hösten 2028 ersätts förskoleklassen med en ny årskurs 1, prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289), grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. I skolväsendet ingår också fritidshem. Utbildning inom skolväsendet anordnas av det allmänna eller av enskilda när det gäller förskolan, förskoleklassen, grundskolan, den anpassade grundskolan, gymnasieskolan, den anpassade gymnasieskolan och fritidshemmet. Regelverket är så långt det är möjligt gemensamt för alla skolformer och skolhuvudmän.

Utskottets överväganden

Åtgärder för att höja kunskapsresultaten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en jämlik och likvärdig skola, kunskapsutveckling, skolplikt och svenska i skolan.

Jämför reservation 1 (S), 2 (V), 3 (C), 4 (MP), 5 (S), 6 (C), 7 (MP), 8 (S), 9 (C) och 10 (S).

Motionerna

Jämlik och likvärdig skola

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 28 föreslås ett tillkännagivande om behovet av att reglera klasstorlekarna efter elevernas behov. Motionärerna framhåller att flera studier visar att klasstorleken spelar roll för undervisningen och för resultaten och motionärerna anser därför att man bör minska klasstorlekarna i den takt det går med särskilt fokus på lågstadiet och där förutsättningarna är som tuffast.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 31 föreslås ett tillkännagivande om att en jämlik och inkluderande skola i hela landet är en viktig skyddsfaktor mot utanförskap och brottslighet. Därför måste undervisningen enligt motionärerna utgå från elevers individuella behov och förutsättningar, och insatser sättas in tidigt när elever riskerar att inte nå målen.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att införa bindande regler för det som är viktigast för att höja kvaliteten i skolan, såsom lärartäthet, klasstorlek och elevhälsa. Motionärerna anser att reglerna ska styra mot huvudmän och utformas på ett sätt som motverkar socioekonomiska skillnader och fungerar i alla delar av landet.

I kommittémotion 2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att det bör utredas om det är möjligt att införa ett tak för klassernas storlek där undantag medges endast om det finns synnerliga skäl, såsom långt avstånd till en alternativ skola. Motionärerna framhåller att undervisningen inte kan bli likvärdig om undervisningsgruppernas och klassernas storlek skiljer sig åt alltför mycket mellan olika kommuner.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om en likvärdig och jämlik skola för alla. Motionärerna framhåller att skolan har ett kompensatoriskt uppdrag som

innebär att den ska jämna ut skillnader i barns och elevers bakgrund. Men likvärdigheten i skolan försämrats enligt motionärerna och skolsystemet förstärker skillnaderna.

Kunskapsutveckling

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att eleven regelbundet från skolstart bör screenas för att skolan ska kunna upptäcka vad eleven behöver extra stöttning inom. Rätt stöd i rätt tid är avgörande för elevens kunskapsutveckling och minskar enligt motionärerna behovet av större insatser senare under skolgången.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 41 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning om att införa sovmorgon i grund- och gymnasieskolan. Utredningen ska enligt motionärerna titta på hur man på olika sätt kan anpassa skoldagen utefter vad som passar för att eleverna ska få bästa möjliga förutsättningar att prestera i skolan och må bra.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 47 föreslås ett tillkännagivande om att säkerställa att alla elever får rätt stöd i rätt tid genom att rikta mer resurser mot tidiga insatser och att fler kommunala resursskolor ska finnas för de elever som har ett särskilt stort behov av stöd. Motionärerna anser att man behöver fortsätta stärka arbetet för att varje elev ska få rätt stöd i skolan innan problemen hunnit växa sig för stora.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 58 föreslås ett tillkännagivande om att säkerställa rätt stöd i rätt tid till de elever som behöver det. Det gäller enligt motionärerna elever som har behov av långsiktigt stöd och de som behöver extra stöd under en viss tid eller i vissa situationer.

I motion 2025/26:1827 av Aylin Nouri (S) föreslås ett tillkännagivande om att se över på vilket sätt lärartäthet, klasstorlekar och tillgången till elevhälsovård kan förbättras i skolan.

I motion 2025/26:2903 av Marlène Lund Kopparklint (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga förutsättningarna för att utreda hur de länder som ligger i topp i Pisaundersökningen organiserar sin skola och barnomsorg samt att överväga om delar av deras system kan införas i Sverige.

I motion 2025/26:2660 av Louise Eklund (L) föreslås ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning om att införa ett treterminssystem i svensk grundskola inklusive möjligheten att genomföra pilotprojekt i kommuner som önskar pröva detta.

I motion 2025/26:939 av Elsa Widding (-) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att undersöka den finska modellen för en framgångsrik skola och att omgående införa de delar som är mest framgångsrika.

Skolplikt

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 15 föreslås ett tillkännagivande om att skolplikten bör reformeras så att stödinsatser, anpassningar och extraundervisning blir obligatoriska. Insatserna ska enligt motionärerna bygga på evidens och ta sin utgångspunkt i regelbundna kartläggningar av elevernas kunskaper och förmågor i svenska, engelska och matematik. Insatserna ska kunna trappas upp och ned beroende på hur elevens kunskap utvecklas i de olika kartläggningarna.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 58 föreslås ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning om hur skolplikten kan förlängas och gymnasieskolan bli obligatorisk. En utredning ska enligt motionärerna tillsättas som utreder hur ett obligatoriskt gymnasium bör utformas.

I motion 2025/26:1346 av Runar Filper (SD) föreslås ett tillkännagivande om att se över skolplikten i Sverige i syfte att skapa större anpassning för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

I motion 2025/26:3097 av Mathias Bengtsson (KD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda läroplikt i stället för skolplikt.

Svenska i skolan

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 53 föreslås ett tillkännagivande om att svenska ska vara huvudspråk i svensk skola. Motionärerna anser att kravet på att svenska ska vara huvudspråk i skolan behöver skärpas för att alla barn och elever ska få en god grund att stå på och så att samhällsgemenskapen kan öka i vårt land.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 54 föreslås ett tillkännagivande om att minimikravet på andelen undervisning som ska vara på svenska i grundskolan bör höjas till minst 75 procent i skolor med svensk läroplan. För att undvika sämre kunskapsinhämtning och främja svenska språket måste regelverken enligt motionärerna stramas åt.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 56 föreslås ett tillkännagivande om att grundregeln ska vara att svenska ska vara huvudspråk i gymnasieskolan och att regelverken för detta ska utredas. Fler undantag bör enligt motionärerna utredas utifrån att olika studieinriktningar är olika språktunga.

Bakgrund och gällande rätt

Grundläggande bestämmelser om utbildningen

Enligt 1 kap. 4 § skollagen (2010:800) syftar utbildningen inom skolväsendet till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som

det svenska samhället vilar på. Vidare ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

I 1 kap. 5 § skollagen finns vissa grundläggande bestämmelser om hur utbildningen ska utformas för att de övergripande målen ska nås. Enligt denna paragraf ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna, som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Vidare ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Enligt 1 kap. 8 § skollagen ska alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i skollagen. Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

Bestämmelser om barns och elevers utveckling mot målen

I 3 kap. skollagen finns bestämmelser om barns och elevers utveckling mot målen. I 3 kap. 2 § skollagen finns en bestämmelse om barns och elevers lärande och personliga utveckling. Enligt bestämmelsen ska alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

I 3 kap. skollagen finns även bestämmelser om en garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Det ska bl.a. göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan. När det gäller förskoleklassen ska en särskild bedömning göras om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. I fråga om lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan ska den särskilda bedömningen göras om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte

kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn (3 kap. 4–7 §§ skollagen).

Skolplikt

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt. Med bosatt i landet avses enligt 29 kap. 2 § första stycket skollagen den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481). Huvudregeln är att barn ska börja fullgöra sin skolplikt i förskoleklassen. Efter förskoleklassen fullgörs skolplikten i grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan. I vissa fall kan ett barn fullgöra skolplikten i en internationell skola (7 kap. 4 § skollagen). Skolplikt gäller dock inte barn som varaktigt vistas utomlands eller vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola. Skolplikt gäller inte heller bl.a. asylsökande barn som inte vistas på någon förläggning och som bor med en vårdnadshavare som har uppehållstillstånd, personer med tidsbegränsat uppehållstillstånd eller personer som vistas i Sverige utan stöd av myndighetsbeslut eller författning. Dessa barn och ungdomar har inte skolplikt men har samma rätt till utbildning som skolpliktiga barn (se 7 kap. 2 och 4 §§ och 29 kap. 2 § skollagen samt prop. 2009/10:165 s. 698).

Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Om det finns särskilda skäl får barnet börja fullgöra sin skolplikt först höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år (7 kap. 10 § skollagen). Skolplikten upphör vid utgången av vårterminen det tionde året eller, om eleven går i specialskolan, det elfte året efter det att eleven börjat fullgöra skolplikten (7 kap. 12 § skollagen). Det innebär för de flesta elever att skolplikten upphör när de har gått ut årskurs 9. För elever i specialskolan upphör skolplikten vid vårterminens slut det elfte året efter det att de har börjat fullgöra skolplikten, vanligtvis när de har gått ut årskurs 10.

Tioårig grundskola

Riksdagen har beslutat om en proposition om att införa en tioårig grundskola (prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289). Genom förslagen i propositionen ersätts förskoleklassen med en ny första årskurs i skolan. Den nya årskurs 1 blir en integrerad del av grundskolan, där årskurs 10 blir den avslutande årskursen. Därmed upphör förskoleklassen som skolform och grundskolan förlängs med ett år. Motsvarande ändring görs för den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Regeringen bedömde i propositionen att såväl likvärdigheten som kunskapsresultaten kan gynnas av att eleverna i stället för att gå i två skolformer ges mer undervisning av hög kvalitet inom ramen för grundskolan eller motsvarande skolformer. Det inne-

bär att eleverna får mer undervisning i grundskolan och därmed mer strukturerad undervisning i ämnen, vilket bl.a. bör leda till högre kunskapsresultat. En annan konsekvens blir enligt regeringen att samma lärare kan följa eleven under en längre tid vilket ger bättre förutsättningar att bedriva en undervisning som främjar kontinuitet och progression i elevens kunskapsutveckling.

Ändringarna i skollagen träder i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången i fråga om utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028. Övriga lagändringar träder i kraft den 1 juli 2028.

Svenska språket

Enligt 4 § språklagen (2009:600) är svenska huvudspråk i Sverige. Det allmänna har enligt 6 § språklagen ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas. Enligt 9 kap. 18 § skolförordningen (2011:185) får Skolinspektionen efter ansökan besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska om följande villkor är uppfyllda:

1. Undervisningens innehåll och utformning säkerställer att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att nå kunskapskraven i samtliga ämnen.
2. De lärare som undervisar på engelska uppfyller kraven i 2 kap. 13 eller 17 § första stycket 1 skollagen.
3. Utbildningen håller god kvalitet.

Under den sammanlagda tid som en elev får engelskspråkig undervisning får högst hälften av undervisningen ges på engelska. Motsvarande reglering saknas för gymnasieskolan.

I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2025:440) om styrning och ledning av förskolan med kommentarer framgår att huvudmannen bör beakta att den personal som anställs i förskolan har tillräckliga språkkunskaper för att barn ska kunna stimuleras i sin språkutveckling i svenska. Av kommentaren till rådet framgår bl.a. att detta bör beaktas vid anställningstillfället och att barnens förutsättningar att utveckla det svenska språket ökar i en stimulerande och språkrik miljö.

Pågående arbete

Insatser för ökad kvalitet och likvärdighet

Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) slutredovisade i oktober 2025 regeringsuppdraget Insatser för ökad kvalitet och likvärdighet (U2018/02652 [delvis] U2021/03837). Myndigheterna har haft i uppdrag att gemensamt erbjuda och genomföra kvalitetsdialoger med alla huvudmän inom skolväsendet. Av rapporten framgår att det övergripande syftet med kvalitetsdialogen är att, tillsammans med det nationella kvalitetssystemet, bidra till ökad kvalitet och likvärdighet samt till barns och elevers utveckling och

lärande. Skolverkets och SPSM:s slutsatser har hittills varit att kvalitetsdialogerna stärker skolväsendet och att de, i kombination med det nationella kvalitetssystemet, har potential att skapa en gemensam riktning för förskolans och skolans uppdrag. Kvalitetsdialogerna når även huvudmän som annars har begränsad kontakt med staten och stärker deras förståelse för sitt ansvar. Dialogerna har också gett Skolverket och SPSM djupare insikter i huvudmännens arbete, behov och utmaningar. Återföring till huvudmännen kommer att ske från 2026 via årliga regionala konferenser.

Stärkt kunskapsutveckling

Skolverket redovisade i september 2025 ett regeringsuppdrag om användningen av statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling eller det s.k. kunskapsbidraget (Redovisning av regeringsuppdraget Stärkt kunskapsutveckling – Hur används statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling?). Myndigheten har analyserat hur huvudmän använder och fördelar medel som de tilldelas inom ramen för statsbidraget. Analysen visar att bidraget i hög grad används för personalförstärkande insatser, men även för insatser som syftar till att öka likvärdigheten. Analysen visar också att bidraget fördelas så att skolor med elever som har sämre socioekonomiska förutsättningar får en större del av bidraget än skolor med bättre socioekonomiska förutsättningar. Behovsanpassningen i huvudmännens fördelning till skolenheter är dock enligt Skolverket mindre omfattande än den behovsbaserade beräkning som ligger till grund för hur mycket statsbidrag varje huvudman kan ansöka om. Med utgångspunkt i analysen och målgruppsundersökningen planerar Skolverket bl.a. att inför nästa ansökningsperiod förbättra informationen på skolverket.se.

Kunskapsbidraget förstärks

Regeringen framhåller i budgetpropositionen för 2026 att resultaten från de internationella kunskapsundersökningarna är oroande, inte minst när det gäller de stora skillnaderna i studieresultat mellan elever med svensk och utländsk bakgrund samt mellan elever med olika socioekonomisk bakgrund. Kunskapsbidraget fördelas enligt ett index som speglar resursbehovet på huvudmannanivå. På så vis innebär bidraget att satsningar kan göras där de bäst behövs. Riksdagen har beslutat enligt regeringens förslag som innebär en tillfällig förstärkning av Kunskapsbidraget med en ökning av anslaget 1:15 *Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling* med 1 801 600 000 kronor (prop. 2025/26:1 utg.omr. 16, bet. 2025/26:UbU1, rskr. 2025/26:124).

Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola

Regeringen överlämnade den 29 januari 2026 Lagrådsremissen Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola till Lagrådet.

Lagrådsremissen innehåller förslag om ändringar i skollagen (2010:800) som syftar till en stark kunskapsskola med kunskapsuppdraget i fokus.

Regeringen lämnar också förslag om hur läroplanerna för de olika skolformerna ska göras om i samma syfte. De ändringar som föreslås innebär bl.a. följande:

- Skollagen ändras så att det framgår att utbildningen inom skolväsendet ska ha till syfte att förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever samt att undervisningen bestäms och leds av lärare eller förskollärare. Vårdnadshavare ska endast i viss utsträckning erbjudas möjlighet till inflytande över sitt barns utbildning.
- Elevens tillgodogörande av kunskap framhålls och inte uppfyllande av betygsriterier. Sammantagen bedömning ska tillämpas för alla betygssteg, dvs. även för betyget E.
- Läroplanerna för de obligatoriska skolformerna, som beslutas av regeringen, ska innehålla inledande delar, kursplaner och timplaner. Kursplanerna ska bestå av syfte, ämnets bidrag till skolans mål, mål och innehåll, undervisningsstrategier samt betygs- och bedömningskriterier.
- Det ska införas nya kursplaner för elever som är nybörjare i svenska språket, där betyg inte sätts.

Ändringarna i skollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2028. Nya läroplaner för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska tillämpas fr.o.m. höstterminen 2028.

En proposition är aviserad till våren 2026.

Förbättrat stöd i skolan

Regeringen överlämnade den 29 januari 2026 lagrådsremissen Förbättrat stöd i skolan till Lagrådet. Remissen innehåller förslag till ändringar i skollagen som syftar till att förbättra stödet i skolan. Förslagen innebär bl.a. följande.

- Regleringen om extra anpassningar och regleringen om garantin för tidiga stödinsatser ska avskaffas. Det ska förtydligas i skollagen att alla barn och elever i undervisningen ska ges ledning och stimulans i syfte att de ska kunna följa undervisningen.
- Det ska genomföras standardiserade tester i början av höstterminen i vissa årskurser för att elever med stödbehov ska kunna identifieras. Elever ska ges stödundervisning i ett tidigt skede i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Bestämmelserna om särskilt stöd ska ändras. Ansvarig lärare eller mentor ska anmäla till rektorn om en elevs behov av särskilt stöd behöver utredas. Beslut om särskilt stöd i mindre undervisningsgrupp eller som enskild undervisning ska underlättas. Beslut om anpassad studiegång får bara fattas om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga.

Ändringarna i skollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2028.

En proposition är aviserad till våren 2026.

Tid för undervisningsuppdraget

Regeringen överlämnade den 29 januari 2026 lagrådsremissen Tid för undervisningsuppdraget till Lagrådet. Lagrådsremissen innehåller förslag till ändringar i skollagen som syftar till att skapa bättre förutsättningar för lärare och förskollärare att utföra sitt undervisningsuppdrag. För att undervisningen i skolväsendet ska leda till att barn och elever lär sig och utvecklas i enlighet med läroplanerna samt till att fler elever når goda kunskapsresultat behöver lärare och förskollärare enligt regeringen förutsättningar att fokusera på huvuduppdraget, dvs. undervisningen. Att lärare och förskollärare ges en hållbar arbetssituation och goda arbetsvillkor är enligt regeringen avgörande för såväl undervisningens kvalitet som yrkenas attraktivitet.

Det ska regleras i skollagen att det i lärares och förskollärares undervisningsuppdrag ingår undervisning samt planering och uppföljning av undervisningen.

Information om barnets eller elevens utveckling ska ges vid tillfällen som bestäms av personal på förskolan, fritidshemmet eller skolan, i stället för att den ska ges fortlöpande. Utvecklingssamtal ska äga rum minst en gång per läsår, i stället för en gång per termin och de skriftliga planerna ska fokusera på elevernas kunskapsutveckling.

Vidare föreslås lagändringar om kränkande behandling, bl.a. att det ska förtydligas att all personal i verksamhet enligt skollagen ska vara skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling, sexuella trakasserier och trakasserier i verksamheten och se till att sådana händelser hanteras.

Lagändringarna om kränkande behandling föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026 och ändringarna om undervisningsuppdraget den 1 juli 2027. Övriga ändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2028.

En proposition är aviserad till våren 2026.

Tydligare regler vid undantag från skolplikten

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att analysera och föreslå hur skollagens bestämmelser om ledighet, fullgörande av skolplikten på annat sätt samt upphörande av skolplikten vid varaktig vistelse utomlands kan förändras (dir. 2025:77). Syftet är att tydliggöra bestämmelserna och hur de ska tillämpas. Uppdraget ska redovisas senast den 17 juni 2026.

En ämnesutformad gymnasieskola

Regeringen tillsatte i november 2025 en utredning med uppdraget att föreslå hur en fullständigt ämnesutformad gymnasieskola respektive anpassad gymnasieskola kan utformas samt hur dagens utbud av nationella program kan förändras för att bli relevanta i ett ämnesutformat system (dir 2025:989). Enligt direktiven löser inte de nyligen införda ämnesbetygen som ersätter kursbetygen i gymnasieskolan problemen med fragmentisering och bristande likvärdighet. Regeringen anser sammantaget att det behöver utredas hur man kan

utforma nya och förändrade gymnasiala utbildningar som är helt ämnesutformade och ger eleverna bättre förutsättningar än i dag att med goda resultat fullfölja sina studier. Utredaren ska ha förslagen från Läroplansutredningen som en av sina utgångspunkter och ska även utreda hur timplaner kan införas och utformas. Syftet är att Sverige fortsatt ska vara en konkurrenskraftig kunskapsnation samt att utbildningarna ska bli enhetliga över landet och ge eleverna fördjupade kunskaper som tydligt leder till högskoleutbildning, andra vidare studier eller arbete.

Uppdraget ska redovisas senast den 9 december 2027.

Språksatsning i fritidshemmet

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att genomföra insatser för att stärka fritidshemmets arbete med läsning och för att höja elevers kunskaper i det svenska språket. Inom ramen för uppdraget ska Skolverket genomföra insatser som särskilt fokuserar på elever med utländsk bakgrund. Uppdraget ska samordnas med uppdraget om riktade insatser för högre kunskapsresultat och ökad måloppfyllelse (U2024/01164). Skolverket ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om uppdraget. Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 13 april 2026 och slutredovisas senast den 20 december 2027 (se Skolverkets regleringsbrev för budgetåret 2025).

Förbättra barns och elevers språkutveckling

Regeringen har gett Skolverket och Skolinspektionen flera uppdrag i deras regleringsbrev för 2026 som ska stärka barns och elevers språkutveckling (pressmeddelande från Kulturdepartementet och Utbildningsdepartementet den 13 januari 2026).

Skolinspektionen har fått i uppdrag att granska elevers tillgång till bemannade skolbibliotek i förskoleklassen, grundskolan och gymnasieskolan. Regeringen framför att bemannade och välutrustade skolbibliotek spelar en viktig roll för att främja både läsintresset och läsförmågan hos elever.

Skolinspektionen har vidare fått i uppdrag att granska huvudmännens arbete med att uppfylla de språkrav i svenska som finns för förskolan, inklusive att stimulera barnens språkutveckling i svenska. Granskningen ska särskilt rikta sig mot förskolor där andra språk än svenska dominerar utbildningen. Det finns enligt regeringen ett brett forskningsstöd för att förskolan har positiva effekter för språkutvecklingen hos barn som inte har svenska som modersmål, eftersom de ofta har sämre möjligheter att utveckla sina kunskaper i svenska hemma.

Skolverket har fått i uppdrag att ta fram ett nationellt kartläggningsmaterial som ska ligga till grund för rektorns beslut om en elev ska få undervisning i svenska eller i svenska som andraspråk. Regeringen framhåller att vissa elever som inte har svenska som modersmål läser ämnet svenska som andraspråk i stället för svenska. Det är rektor som fattar beslutet om vilket svenskämne en

elev ska läsa. I dag finns det dock inget stöd för att fatta det beslutet vilket innebär att det ibland görs på oklara grunder.

Utskottets ställningstagande

Jämlik och likvärdig skola

När det gäller yrkandena om en likvärdig skola vill utskottet inledningsvis hänvisa till skollagens bestämmelser om att barn och elever i samtliga skolformer ska få den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin utveckling för att utifrån sina egna förutsättningar kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Utskottet hänvisar vidare till det regeringsuppdrag om insatser för ökad kvalitet och likvärdighet som Skolverket och SPSM redovisade i oktober 2025. Enligt myndigheternas övergripande slutsatser stärker kvalitetsdialogerna skolväsendet. Utskottet vill även hänvisa till Skolverkets redovisning av regeringsuppdraget om stärkt kunskapsutveckling i september 2025 som visar att kunskapsbidraget bl.a. används för insatser som syftar till att öka likvärdigheten och att det fördelas så att skolor med elever som har sämre socioekonomiska förutsättningar får en större del av bidraget än skolor med bättre socioekonomiska förutsättningar.

När det särskilt gäller frågan om att storleken på klasserna har betydelse för en likvärdig utbildning och att klasstorlekarna bör kartläggas kan utskottet konstatera att det inte finns någon reglering av detta. Utskottet ser inga skäl att föreslå någon åtgärd i frågan.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2025/26:2791 (V) yrkande 17, 2025/26:3186 (C) yrkandena 28 och 31, 2025/26:3364 (MP) yrkande 1 och 2025/26:3810 (S) yrkande 3.

Kunskapsutveckling och skolplikt

Utskottet kan konstatera att många elever i dag lämnar skolan utan tillräckliga kunskaper. För att skapa de bästa förutsättningarna för elevers lärande och kunskapsutveckling arbetar regeringen för en skola med fokus på kunskaper.

Utskottet vill inledningsvis framhålla att regeringen i tre lagrådsremisser lämnar förslag för att höja kunskapsresultaten i skolan. Lagrådsremissen Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola innehåller förslag till ändringar i skollagen som syftar till en stark kunskapsskola med kunskapsuppdraget i fokus och förslag om hur läroplanerna för de olika skolformerna ska göras om i samma syfte. Vidare innehåller lagrådsremissen Förbättrat stöd i skolan förslag till ändringar i skollagen som syftar till att förbättra stödet i skolan, bl.a. att elever ska ges stödundervisning i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik i ett tidigt skede i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan och att man vill underlätta beslut om särskilt stöd i mindre undervisningsgrupper eller som enskild undervisning. I lagrådsremissen Tid för undervisningsuppdraget lämnar regeringen

förslag till ändringar i skollagen som syftar till att skapa bättre förutsättningar för lärare och förskollärare att utföra sitt undervisningsuppdrag. Utskottet avvaktar de aviserade propositionerna med anledning av de nämnda lagrådsremisserna.

Utskottet vill även i detta sammanhang hänvisa till Skolverkets redovisning av regeringsuppdraget om stärkt kunskapsutveckling, av vilket det bl.a. framgår att Skolverkets analys visar att huvudmännen fördelar medlen på ett kompensatoriskt sätt. Vidare vill utskottet lyfta fram att regeringen för 2026 har gjort en tillfällig förstärkning av statsbidraget för att stärka elevernas kunskapsutveckling med 1 801 600 000 kronor.

Utskottet kan också konstatera att grundskolan fr.o.m. hösten 2028 blir tioårig i Sverige och att det innebär att eleverna får mer undervisning och därmed mer strukturerad undervisning i ämnen, vilket bl.a. bör leda till högre kunskapsresultat.

När det gäller yrkandena med förslag om att förlänga skolplikten och om att gymnasieskolan ska bli obligatorisk hänvisar utskottet till gällande regelverk och pågående utredningsarbete. Utskottet vill särskilt lyfta fram den utredning som regeringen tillsatte i november 2025 med uppdraget att bl.a. föreslå hur en fullständigt ämnesutformad gymnasieskola respektive anpassad gymnasieskola kan utformas.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2025/26:939 (-) yrkande 2, 2025/26:1346 (SD), 2025/26:1827 (S), 2025/26:2660 (L), 2025/26:2903 (M), 2025/26:3097 (KD), 2025/26:3186 (C) yrkandena 13, 15 och 41, 2025/26:3364 (MP) yrkande 58 och 2025/26:3810 (S) yrkandena 47 och 58.

Svenska i skolan

När det gäller yrkandena om att använda svenska språket i skolan vill utskottet påminna om att svenska enligt språklagen är huvudspråk i Sverige och att det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas. Utskottet vill framhålla att regeringen gör flera satsningar för att förbättra barns och elevers språkutveckling, bl.a. genom ett uppdrag till Skolverket att genomföra insatser för att stärka fritidshemmets arbete med läsning och för att höja elevers kunskaper i det svenska språket. Skolverket har även fått i uppdrag att ta fram ett nationellt kartläggningsmaterial som ska ligga till grund för rektorns beslut om en elev ska få undervisning i svenska eller i svenska som andraspråk, eftersom de besluten kan fattas på oklara grunder. Vidare har Skolinspektionen fått i uppdrag att granska huvudmännens arbete med att uppfylla de språkkrav i svenska som finns för förskolan, inklusive att stimulera barnens språkutveckling i svenska samt att granska elevers tillgång till bemannade skolbibliotek i förskoleklassen, grundskolan och gymnasieskolan eftersom bemannade och välutrustade skolbibliotek spelar en viktig roll för att främja elevernas läsintresse och läsförmågan. Utskottet vill också framföra att regeringen i lagrådsremissen Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola

föreslår att det ska införas nya kursplaner för elever som är nybörjare i svenska språket, där betyg inte sätts.

När det gäller yrkandet om andelen undervisning som ska vara på svenska i grundskolan kan utskottet konstatera att den gällande regleringen innebär att grundskolor som vill använda engelska som undervisningsspråk behöver särskilt tillstånd för detta. Ett sådant tillstånd beslutas av Skolinspektionen under vissa förutsättningar som anges i 9 kap. 18 § skolförordningen och som specifikt gäller engelskspråkig undervisning. I skolförordningen föreskrivs även att högst hälften av undervisningen under den sammanlagda tid som en elev får engelskspråkig undervisning får ges på engelska. Vidare ska skolan säkerställa att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att nå kunskapskraven i samtliga ämnen. Utskottet finner inga skäl att föreslå någon ändrad reglering.

Utskottet avstyrker mot bakgrund av pågående arbete och gällande rätt motion 2025/26:3810 (S) yrkandena 53, 54 och 56.

Ansvars- och resursfördelning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ansvars- och resursfördelning samt om små skolor.

Jämför reservation 11 (V), 12 (S), 13 (V), 14 (C) och 15 (C).

Motionerna

Ansvarsfördelning

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att det bör tillsättas en bred parlamentarisk utredning för att ta fram förslag om hur staten ska överta huvudansvaret för att garantera likvärdiga förutsättningar för alla enheter inom skolväsendet. Motionärerna anser att med en tydlig statlig finansiering och resursfördelning som utgår från behoven kan de ekonomiska resurserna prioriteras och fördelas till de insatser som spelar störst roll för elevernas kunskapsutveckling.

I motion 2025/26:2472 av Charlotte Nordström (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om behovet av att se över möjligheten att förtydliga begreppet inre organisation i skollagen.

I motion 2025/26:2472 av Charlotte Nordström (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att tillsätta en utredning som ser över hur en omformulering av skollagens bestämmelser kan säkerställa rektorernas mandat samtidigt som huvudmannens ansvar inte undermineras.

I motion 2025/26:3306 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att föra in skolhälsovården under ett regionalt ansvar för att skapa en sammanhållen vård.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att tillsätta en bred parlamentarisk utredning för att ta fram förslag om hur staten ska överta huvudansvaret för skolväsendet. Motionären anser att en likvärdig skola förutsätter en likvärdig ekonomi och att ett statligt ekonomiskt ansvar är centralt för att nå det.

Resurser och resursfördelning

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda införandet av en begränsning där offentliga medel avsedda för skolan såsom skolpeng enbart får användas till verksamhet som kan härledas till skolverksamheten. Motionärerna anser att avsaknaden av reglering av vad skolpengen ska användas till gör att Skolinspektionen inte kan agera om en huvudman med stora kvalitetsbrister i skolverksamheten samtidigt använder delar av skolpengen exempelvis till annat slags verksamhet inom ett företag eller till vinstuttag.

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda hur skolpengssystemet kan ersättas med en finansieringsmodell som bättre gynnar alla skolor. Ett alternativt system som skulle fungera bättre är enligt motionärerna att ha en fast ersättning per klass – klasspeng – och en särskild peng som fördelas utifrån elevernas individuella behov.

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 14 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag baserat på betänkandet Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72). Motionärerna välkomnar utredningens förslag att kommunen om det finns synnerliga skäl inte ska behöva ge samma ersättning till enskilda huvudmän när den ger tillskott till de egna kommunala skolorna under året samt att det ska införas en möjlighet för kommunerna att utöver grundbelopp och tilläggsbelopp ge ett s.k. villkorat belopp för ett visst ändamål.

I partimotion 2025/26:3185 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 49 föreslås ett tillkännagivande om att befintlig lagstiftning inom vård, skola och omsorg bör ses över ur ett landsbygdsperspektiv för att möjliggöra små, flexibla och lokalt anpassade lösningar. Regler, förordningar och lagar som hindrar småskaliga välfärdslösningar anpassade efter landsbygdens behov ska enligt motionärerna avlägsnas och det måste införas en obligatorisk konsekvensbedömning ur ett landsbygdsperspektiv i lagstiftningsprocessen.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att skolor som anställer behöriga lärare ska belönas. Detta skulle enligt motionärerna innebära att en skola får ett större anslag om den anställer fler behöriga lärare eller ser till att obehöriga lärare på skolan blir behöriga.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 52 föreslås ett tillkännagivande om att skolpengen ska viktas utefter

om skolan anställer behöriga lärare, har hög kvalitet och ligger i glesbygd eller i utsatta områden.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 53 föreslås ett tillkännagivande om att skolpengen bör differentieras utefter friskolornas och kommunernas olika ansvar och uppdrag.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att det ska införas ett sektorsbidrag med ökade resurser för att kommunerna ska kunna leva upp till de höjda kraven på god skolgång åt alla.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska lägga fram förslag för att skolpengen ska sluta överkompensera fristående förskolor, grundskolor och gymnasier. Motionärerna anser att skolpengssystemet ska göras om omedelbart så att de kommunala skolorna och förskolorna kompenseras för det större lagstadgade ansvar de har och så att större hänsyn tas till skolornas fasta kostnader.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska införa enhetsredovisning för fristående skolor och ett stopp för skolpengsflykt från kommunerna så att de resurser som kommuner avsatt till skolan inte flyttas över till andra kommuner eller länder.

I motion 2025/26:2294 av Linnéa Wickman m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga möjligheterna att införa avgiftsfri skolfrukost.

I motion 2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa ett skolsystem med verklig konkurrens som bidrar till högre kvalitet.

I motion 2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa en skolpeng som utöver en grundsumma baseras på resultat av slutexaminationer, i vilken grad elever studerar vidare eller arbetar efter avslutade studier samt socioekonomi.

I motion 2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att privatskolors möjligheter att helt eller delvis finansieras genom terminsavgifter bör belysas närmare.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om hur en begränsning kan lagstadgas så att offentliga medel avsedda för skolväsendet, såsom skolpengen, enbart får användas till verksamhet som kan härledas till förskole- och skolverksamheten.

Små skolor

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 65 föreslås ett tillkännagivande om att den administrativa bördan för mindre skolor kraftigt behöver minska i syfte att stärka förutsättningarna för att bedriva skolor med hög kvalitet, inte minst i glesbygd.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 68 föreslås ett tillkännagivande om att det bör genomföras en genomlysning av skollagen i syfte att möjliggöra för mindre skolor att tillämpa mer flexibla lösningar. Motionärerna anser att skollagen ska kunna skapa underlag för utveckling även för små skolor och små huvudmän.

I motion 2025/26:780 av Lena Bäckelin och Marie Olsson (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att skyndsamt överväga hur särskilda stödinsatser för byskolor i glesbygd med få barn och långa avstånd kan säkerställa tillgång till utbildning för barn i glesbygd.

Bakgrund och gällande rätt

Ansvarsfördelning

Skolväsendet omfattar skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. I skolväsendet ingår också fritidshemmet (1 kap. 1 § skollagen [2010:800]). Obligatoriska skolformer är grundskolan, anpassad grundskolan, specialskolan och sameskolan (7 kap. skollagen). Riksdagen och regeringen har ett övergripande nationellt ansvar för skolväsendets resultat och utveckling. Staten anger nationella mål, krav och riktlinjer för verksamheterna i skollagen, läroplanerna och andra författningar. Staten ansvarar för tillsyn, statlig kvalitetsgranskning samt nationell uppföljning och utvärdering genom de statliga förvaltningsmyndigheterna inom området (Skolverket och Skolinspektionen).

I 2 kap. skollagen finns bestämmelser om huvudmän och ansvarsfördelning inom skolväsendet. Inom skolväsendet är staten huvudman för specialskolan och sameskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet vid en skolenhet med specialskola eller sameskola. Kommuner, i vissa fall regioner, och enskilda kan vara huvudmän för övriga skolformer (förskolan, förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och fritidshemmet). Kommunerna är även huvudmän för kommunal vuxenutbildning i bl.a. svenska för invandrare (sfi). Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Det innebär att huvudmännen ansvarar för att inom regelverkets ramar bedriva och organisera sin verksamhet så att målen nås.

Resursfördelning

Den största delen av verksamheterna inom skolväsendet bedrivs av kommunerna och finansieras dels med kommunala skatteintäkter, dels med statsbidrag som riksdagen beslutar om efter förslag från regeringen i budgetpropositionen. Statsbidragen kan vara generella eller riktade. De generella statsbidragen finns inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna, vars frågor bereds av finansutskottet, och de riktade statsbidragen finns inom

bl.a. utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, vars frågor bereds av utbildningsutskottet. Därutöver ersätts kommunsektorn för ökade kostnader till följd av reformer inom utbildningsområdet i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Kommunerna fördelar resurser för utbildning inom skolväsendet dels till sina egna förskole- och skolenheter, dels till andra huvudmän enligt särskilda bestämmelser om bidrag till fristående verksamheter, interkommunal ersättning och ersättning till statliga skolor. Enligt 2 kap. 8 b § skollagen ska kommuner fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Paragrafen omfattar fördelning av resurser såväl till kommunernas egna verksamheter som till enskilda huvudmän. Det är alltså förutsättningarna och behoven som ska vara styrande vid resursfördelningen. Bestämmelsen reglerar inte närmare hur resurserna ska fördelas men anger att de ska fördelas utifrån dessa grunder (prop. 2013/14:148, bet. 2013/14:UbU21, rskr. 2013/14:292).

Fristående förskolor och skolor finansieras främst av den s.k. skolpengen från kommunen. En elevs hemkommun är skyldig att betala en skolpeng i form av ett grundbelopp till en fristående skola för varje elev som går där. Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelningen av resurser till den egna verksamheten – den s.k. likabehandlingsprincipen (10 kap. 37–39 §§, 11 kap. 36–38 §§, 14 kap. 15–17 §§, 16 kap. 52–55 §§ och 19 kap. 45–48 §§ skollagen). Kommunen är även skyldig att lämna ett tilläggsbelopp för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd, som ska erbjudas modersmålsundervisning eller som deltar i lovskola i grundskolan. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov. Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev som är i behov av särskilt stöd, om det uppstår betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

Pågående arbete

Utredning om ett statligt huvudmannaskap för skolan

I november 2022 redovisade Utredningen om ökat statligt ansvar för skolan (dir. 2020:140 och dir. 2022:11) betänkandet Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag (SOU 2022:53). I betänkandet framhåller utredningen att ett förstatligande av skolan eller stärka statens ansvar främst skulle bli en styrnings- och strukturereform, som inte primärt avser skolans inre arbete. Syftet skulle enligt utredningen vara att ge bättre förutsättningar för en mer likvärdig skola av hög kvalitet. För att åstadkomma detta måste skolans kärna – undervisningen och mötet mellan lärare och elev – ges de bästa förutsättningarna. En viktig utgångspunkt skulle enligt utredningen vara att undervisningen och eleverna ska stå i centrum vid en eventuell förändring av skolsystemet.

Utredningen lade fram två möjliga alternativ för att utveckla ett nytt skolsystem. Det första alternativet är ett fullgånget förstatligande med statligt huvudmannaskap för skolan där staten har både systemansvar och huvudmannansvar. Systemansvaret inbegriper såväl offentliga skolor och komvux som fristående skolor. Det innebär bl.a. att staten tar över kommunernas ansvar för fördelning av ekonomiska resurser till skolan.

Det andra alternativet är ett system där staten förstärker sitt ansvar men utan att ta över huvudmannaskapet för skolan. Kommunerna har således kvar huvudmannansvaret för de kommunala skolorna och komvux. Fristående skolor har fortfarande enskilda huvudmän och ingen förändring sker jämfört med i dag av lednings- och driftsansvaret samt arbetsgivaransvaret för dessa. Betänkandet bereds av Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Resursfördelning

Utredningen om en nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet

Utredningen om en nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet har bl.a. haft i uppdrag att föreslå ett system för resursfördelning med en nationellt bindande skolpengsnorm för förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan och fritidshemmet. Normen ska ange hur mycket resurser varje kommun som golv minst ska tilldela sin egen skolverksamhet samt andra kommunala och enskilda skolhuvudmän.

Utredningen lämnade i juni 2025 delbetänkandet Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72). Utredningen bedömde att det i nuläget inte är lämpligt att införa en bindande skolpengsnorm och lämnade i stället nedanstående huvudförslag:

- Inför en vägledande norm för resursfördelningen till förskoleklass och grundskola i kommunens egen regi.
- Mot bakgrund av kommunernas ansvar att anordna utbildning, det s.k. utbudsansvaret, inför
 - dels ett avdrag från ersättningen till enskilda huvudmän inför varje nytt kalenderår
 - dels en möjlighet att vid synnerliga skäl frångå principen om bidrag på lika villkor när tillskott ges under budgetåret.
- Inför villkorade belopp, t.ex. för merkostnader för resursskolor, en inriktning eller en satsning, som innebär att beloppet får förenas med villkor och kan återkrävas om huvudmannen inte uppfyller villkoren.

Betänkandet har remitterats och bereds av Regeringskansliet.

Utredningens uppdrag omfattar även gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, inklusive fristående resursskolor i dessa skolformer. Denna del av uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2026.

Kunskapsbidraget förstärks

Regeringen framhåller i budgetpropositionen för 2026 att resultaten från de internationella kunskapsundersökningarna är oroande, inte minst när det gäller de stora skillnaderna i studieresultat mellan elever med svensk och utländsk bakgrund samt mellan elever med olika socioekonomisk bakgrund. Var fjärde 15-åring läser inte tillräckligt bra och skillnaderna mellan de högst och lägst presterande eleverna ökar. Statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling, det s.k. kunskapsbidraget fördelas enligt ett index som speglar resursbehovet på huvudmannanivå. På så vis innebär bidraget att satsningar kan göras där de bäst behövs. Regeringen föreslår en tillfällig förstärkning av statsbidraget med 1 801 600 000 kronor 2026 för att stärka elevernas kunskapsutveckling (prop. 2025/26:1 utg. omr. 16, bet. 2025/26:UbU1, rskr. 2025/26:124).

Utskottets ställningstagande

I fråga om yrkandet om att det behöver tillsättas en parlamentarisk utredning om hur staten ska överta huvudansvaret för skolan för att garantera alla enheter inom skolväsendet likvärdiga förutsättningar vill utskottet framhålla att regeringen fortfarande bereder betänkandet Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag (SOU 2022:53). Utskottet avvaktar det pågående beredningsarbetet.

När det sedan gäller frågor om skolpengen och behovet av ett nytt skolpengssystem avvaktar utskottet i denna fråga den pågående beredningen av delbetänkandet Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72). I fråga om de yrkanden som bl.a. rör förändringar av resursfördelningen till små skolor och skolor i glesbygd vill utskottet påminna om det ansvar som kommunerna har enligt skollagen att fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Utskottet avser att mot denna bakgrund inte att vidta några åtgärder med anledning av motionerna.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2025/26:780 (S), 2025/26:973 (V) yrkandena 1, 4, 13 och 14, 2025/26:2294 (S), 2025/26:2472 (M) yrkandena 1 och 2, 2025/26:3185 (C) yrkande 49, 2025/26:3186 (C) yrkandena 18, 52, 53, 65 och 68, 2025/26:3306 (M), 2025/26:3447 (M) yrkandena 1, 4 och 5, 2025/26:3722 (-) yrkandena 4 och 5 samt 2025/26:3810 (S) yrkandena 4, 6 och 12.

Val av skola

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om skolval, urval och skolskjuts.

Jämför reservation 16 (V), 17 (S), 18 (C), 19 (S), 20 (V) och 21 (C).

Motionerna

Förutsättningar för skolval

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att upptagningsområdena bör baseras på att elever ska gå i en skola relativt nära hemmet men även bör ta hänsyn till eventuell boendesegregation och sträva efter en sammansättning av elever med olika bakgrund. För att skapa bättre förutsättningar för likvärdig undervisning och ett effektivt utnyttjande av skolans resurser bör skolplaceringar i grundskolan enligt motionärerna utgå från upptagningsområden där en elev i första hand får en plats på en kommunal skola.

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att varje fall av särskilda önskemål ska beslutas av skolledningen för mottagande skola i samråd med vårdnadshavare. Skäl för en annan placering kan enligt motionärerna t.ex. vara sociala skäl eller att en elev har en funktionsnedsättning och kan få bättre stöd vid en viss skola. Vid konkurrens om en plats bör platsen i första hand tilldelas en elev som bor inom samma upptagningsområde som skolan ligger i.

Gemensamt skolval

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 56 föreslås ett tillkännagivande om att det bör införas ett obligatoriskt och gemensamt skolval till grundskolan i syfte att stärka valfriheten. Barn och unga ska oavsett bostadsort eller föräldrars utbildningsbakgrund enligt motionärerna kunna önska – och välja bort – en skola. Det behöver bli tydligare och lättare att önska skola.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 15 föreslås ett tillkännagivande om att införa ett gemensamt offentligt administrerat skolvalssystem, där alla väljer skola inom samma tidsperiod. Motionärerna vill att skolvalet ska vara rättvist och transparent så att fler får chansen att välja skola. Föräldrar och elever ska kunna göra trygga skolval som har barnen i fokus.

Urval

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att möjligheten för fristående skolor att använda sig av kösystem vid antagning av elever bör tas bort. Motionärerna framhåller att möjligheten att använda köer som antagningskriterium har stora segregerande effekter och att det i många fall kan krävas flera års kötid för antagning, något som är till fördel för elever som kommer från socioekonomiskt starkare hem och för elever födda i Sverige.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 57 föreslås ett tillkännagivande om att kötid som urvalskriterium bör avskaffas. Genom ett gemensamt skolvalssystem som öppnas ett år innan skolstart säkerställer man enligt motionärerna att elever behandlas lika i urvalsprocessen. Motionärerna anser att ingen ska få paxa en plats utan det ska vara lika villkor för alla.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 16 föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa kötid som urvalskriterium till friskolorna. Motionärerna anser att friskolornas orättvisa köer stänger ute elever och begränsar valfriheten för många föräldrar. Bristen på insyn i skolvalsköer gör att friskolor kan sortera ut elever som är mer lönsamma, vilket är helt oacceptabelt.

Skolskjuts

I motion 2025/26:2337 av Louise Thunström (S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga förbättringar av tillgången till fritidshem för elever i anpassad grundskola genom rätt till skolskjuts.

I motion 2025/26:998 av Christofer Bergenblock (C) föreslås ett tillkännagivande om att utreda införandet av en rättighet till skolskjuts till och från fritidshem för barn med funktionsnedsättningar.

Skolval

Gällande rätt

Placering vid en kommunal skola

I 2 kap. skollagen (2010:800) finns bestämmelser om huvudmän och ansvarsfördelningen inom skolväsendet. Inom skolväsendet är kommuner, i vissa fall regioner och enskilda, huvudmän för förskolan, förskoleklassen, grundskolan, den anpassade grundskolan, gymnasieskolan, den anpassade gymnasieskolan och fritidshemmet. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet vid en skolenhet med specialskola eller sameskola.

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i grundskolan kommer till stand för alla som enligt skollagen har rätt att gå i grundskolan och som inte fullgör sin skolgång på annat sätt. Skyldigheten fullgörs genom att hemkommunen

anordnar grundskola i den omfattning som krävs för att bereda utbildning för alla i kommunen som är berörda. Om det finns särskilda skäl, får hemkommunen komma överens med en annan kommun om att denna i sin grundskola ska ta emot elever vars grundskoleutbildning hemkommunen ansvarar för (10 kap. 24 § skollagen). När det gäller den anpassade grundskolan kan huvudmannen antingen anordna anpassad grundskola i egen regi eller komma överens med en annan kommun om att den i sin anpassade grundskola ska ta emot de elever som hemkommunen ansvarar för. Det krävs inte särskilda skäl för en sådan överenskommelse när det gäller den anpassade grundskolan (11 kap. 24 § skollagen).

Det är möjligt att välja en grundskola både i och utanför hemkommunen. En elev har rätt att bli mottagen i en grundskola som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens grundskola (10 kap. 25 § skollagen).

Att elever ska ha nära till skolan framgår av 10 kap. 29 § skollagen. I bestämmelsen sägs att varje kommun är skyldig att vid utformningen av sin grundskola beakta vad som är ändamålsenligt för eleverna från kommunikationssynpunkt. Varje kommun ska organisera sin grundskola så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det egna hemmet. Avsteg från bestämmelsen får dock göras om förhållandena är så speciella att det framstår som orimligt att kommunen måste anordna skolgång på ett sådant sätt att eleven kan bo kvar i hemmet under skolgången. Vid bedömningen ska särskild vikt fästas vid elevens ålder.

I 10 kap. 30 § skollagen anges att en elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet inom sin grundskola. Kommunen får i annat fall endast frångå elevens vårdnadshavares önskemål om den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen eller om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

För kommunala skolor som har begränsat sin utbildning till att avse elever som behöver särskilt stöd (resursskolor) gäller särskilda urvalsregler. Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras (10 kap. 31 a § skollagen).

Mottagande och urval till en fristående skola

Vårdnadshavare kan välja en fristående skola för sitt barn. En fristående skola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i den aktuella skolformen (se t.ex. 10 kap. 35 § skollagen). Utbildningen får dock begränsas till att avse vissa årskurser, elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för. Regeringen eller

den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar. Enligt 10 kap. 36 § skollagen ska urvalet, om det inte finns plats för alla sökande, göras på grunder som är förenliga med 35 § skollagen och som Skolinspektionen godkänner, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap. 9 § tredje stycket skollagen om tester och prov som villkor för antagning eller grund för urval, andra föreskrifter som avser fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning eller särskilda utbildningar, eller ett beslut som har fattats med stöd av 10 kap. 9 a § om färdighetsprov i musik som villkor för antagning. I 11 kap. 34 och 35 §§ skollagen finns motsvarande bestämmelser för den anpassade grundskolan.

De urvalsgrunder som Skolinspektionen med ledning av lagstiftningen har godkänt om det finns fler sökande elever än platser på en fristående skola är anmälningsdatum, syskonförtur, geografisk närhet och vissa verksamhetsmässiga samband. Grunderna som skolorna använder får inte vara dolda, dvs. de ska vara transparenta för den som är intresserad av att söka till skolan.

När det gäller mottagande av elever till en fristående gymnasieskola framgår det av 15 kap. 33 § skollagen att varje huvudman för en fristående gymnasieskola ska ta emot alla ungdomar som har rätt till den sökta utbildningen i gymnasieskolan. Mottagandet till en viss utbildning får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Skolskjuts

Elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan har under vissa förutsättningar rätt till kostnadsfri skolskjuts till och från skolan. Enligt bestämmelserna har elever i dessa skolformer med offentlig huvudman rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Av regeringens förarbeten till skollagen framgår att alla dessa förutsättningar ska prövas individuellt i varje enskilt fall. I det enskilda fallet ska kommunen särskilt beakta elevens funktionsnedsättning och om behov finns hämta eleven vid elevens hem (9 kap. 15 b §, 10 kap. 32 §, 11 kap. 31 § och 18 kap. 30 § skollagen samt prop. 2009/10:165 del 1 s. 381).

Någon rätt för elever att få skolskjuts till och från fritidshemmet finns inte.

Bakgrund och pågående arbete

Propositionen Ett mer likvärdigt skolval

I proposition 2021/22:158 Ett mer likvärdigt skolval behandlades de förslag i betänkandet En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28) som rör allsidig social sammansättning och reglerade urvalsgrunder. I propositionen föreslogs ändringar i skollagen i fråga om urvalsgrunder för förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan (sedan

2023 den anpassade grundskolan) för ett mer rättvist skolval och förtydliganden av bestämmelserna om villkor för nyetablering av fristående skolor. Vidare föreslogs bl.a. att huvudmän för förskoleklassen och grundskolan aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning av elever, att urvalsgrunder som ska få användas vid urval till förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan ska regleras i skollagen, att Skolinspektionen vid prövning av ansökningar om nyetableringar av fristående skolor särskilt ska beakta elevers rätt till en likvärdig utbildning och att kommuner ska vara skyldiga att yttra sig över ansökningar om godkännande. Något förslag om ett gemensamt skolvalssystem lämnades inte i propositionen.

Utbildningsutskottet avstyrkte merparten av regeringens förslag om ett mer likvärdigt skolval, bl.a. förslagen om urvalsgrunder och om att huvudmän aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning av elever. Utskottet tillstyrkte dock regeringens förslag om att kommunala resursskolor med förskoleklass och fristående resursskolor med förskoleklass, grundskola och grundsärskola ska tillämpa urvalsgrunden att de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder ska prioriteras. Riksdagen beslutade enligt utskottets förslag (prop. 2021/22:158, bet. 2021/22:UbU33, rskr. 2021/22:406).

Tillkännagivande om ett nytt utvecklat skolval

Utskottet föreslog i samband med behandlingen av proposition 2021/22:158 Ett mer likvärdigt skolval ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om att regeringen ska återkomma med ett nytt förslag om ett utvecklat skolval som baseras på rimliga och förutsägbara kriterier, obligatoriskt skolval och bättre information och där bl.a. kötid finns med som möjlig urvalsgrund. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2021/22:UbU33, rskr. 2021/22:406).

Uppdrag till Skolverket om ett gemensamt skolvalssystem

Regeringen gav den 30 juni 2022 ett uppdrag till Skolverket att med utgångspunkt i relevanta analyser, slutsatser och förslag i betänkandet En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28) föreslå hur ett gemensamt skolvalssystem för förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan (sedan 2023 den anpassade grundskolan) administrerat av Skolverket kan organiseras och genomföras med utgångspunkt i de principer för urval som gäller i dag (U2022/02561). I uppdraget angavs att regeringen parallellt med att Skolverket genomförde uppdraget hade för avsikt att överväga på vilket sätt urvalsgrunderna borde förändras.

Skolverket redovisade uppdraget i juni 2023 i rapporten Uppdrag om ett gemensamt skolvalssystem (dnr 2022:2932). Skolverket bedömde i rapporten att det med hänsyn till rådande juridiska förhållanden inte är möjligt att införa ett gemensamt skolvalssystem i enlighet med den modell som föreslagits i betänkandet. Skolverket bedömde att underlaget i betänkandet var otillräckligt för att myndigheten skulle kunna lämna konkreta författningsförslag. Frågan bereds i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkandena om ett obligatoriskt och gemensamt skolvalssystem och om urval kan utskottet konstatera att riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen under våren 2022 där regeringen uppmanades att återkomma med ett nytt förslag om ett utvecklat skolval (bet. 2021/22:UbU33). Skolverket fick därefter i uppdrag att lämna förslag på hur ett gemensamt skolvalssystem för förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan (sedan 2023 anpassade grundskolan) administrerat av Skolverket kan organiseras och genomföras med utgångspunkt i de principer för urval som gäller i dag. Skolverket anförde i sin redovisning till regeringen att det med hänsyn till rådande juridiska förhållanden inte är möjligt att införa ett gemensamt skolvalssystem och bedömde att underlaget i betänkandet En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28) var otillräckligt för att myndigheten skulle kunna lämna konkreta författningsförslag (Skolverkets rapport Uppdrag om ett gemensamt skolvalssystem, dnr 2022:2932). Frågan bereds av regeringen.

När det gäller yrkandena om att ändra förutsättningarna för skolvalet och om att utvidga rätten till skolskjuts hänvisar utskottet till gällande rätt.

Utskottet avstyrker därmed motionerna 2025/26:973 (V) yrkandena 10–12, 2025/26:998 (C), 2025/26:2337 (S), 2025/26:3186 (C) yrkandena 56 och 57 och 2025/26:3810 (S) yrkandena 15 och 16.

Fristående skolor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om etablering av fristående skolor, villkor för fristående skolor, offentlighetsprincipen i fristående skolor och skolor med konfessionell inriktning.

Jämför reservation 22 (S), 23 (V), 24 (C), 25 (S), 26 (V), 27 (C), 28 (MP), 29 (S), 30 (V), 31 (C), 32 (MP), 33 (S) och 34 (SD).

Motionerna

Etablering av fristående skolor

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att det bör utredas om det i ägar- och ledningsprövningen ska inkluderas krav på att vilseledande marknadsföring inte får förekomma. Att välja skola kan enligt motionärerna vara ett av de viktigaste valen vårdnadshavare och barn gör. Då är det viktigt att den information som finns tillgänglig inte är avsiktligt vilseledande.

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att den som köper en friskola eller friskolekoncern ska bli skyldig att ansöka om tillstånd för att få driva skolan. Motionärerna vill se en lagstiftning som bättre skyddar eleverna mot oseriösa ägare.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 61 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att lätta på vissa ekonomiska krav i tillståndprocessen för mindre idéburna friskolor. Enligt motionärerna kan det exempelvis handla om att lätta på kravet om att en skollokal ska vara ordnad redan före ansökan eller att anpassa avgiften efter huvudmannaskapet. Kapacitet måste prövas utifrån huvudmännens förutsättningar och särdrag.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att ett etableringsstopp ska införas för vinstdrivande skolor och förskolor som ska gälla fram till att en lösning för att stoppa vinstjakten i skolan är på plats. Den kraftiga expansion av vinstdrivande skolor som skett i Sverige de senaste åren har enligt motionärerna lett både till ökad vinstjakt och till att den demokratiska kontrollen över skolan minskar. Staten måste därför dra i nödbromsen mot vinstjaktens expansion.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att kommuner ska ha vetorätt vid ansökningar om utökning och nyetablering av friskolor.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om etableringsstopp för friförskolor, fritidshem, friskolor och privat vuxenutbildning.

Villkor för fristående skolor

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att det sätts stopp för vinstjakten och marknadsstyrningen i skolan, förskolan och den kommunala vuxenutbildningen. Motionärerna välkomnar att regeringspartierna börjat se de problem som den obegränsade vinstjakten orsakar i skolan men anser att förslagen i betänkandet Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) inte är tillräckliga.

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag som innebär att aktiebolag inte får driva fristående skolor, förskolor, vuxenutbildning och fritidshem.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 59 föreslås ett tillkännagivande om att det bör bli förbjudet för fristående aktörer i skolan och förskolan att ta ut vinst eller göra andra former av kapitalöverföringar vid uppvisande av kvalitetsbrister. För enskilda huvudmän som fått anmärkningar eller beslut om åtgärder ska utdelning av

vinst enligt motionärerna vara omöjligt tills bristerna är åtgärdade och godkända av Skolinspektionen.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att ett totalförbud mot värdeöverföringar från skolenheter till andra verksamheter inom en skolkoncern ska införas. De resurser som det offentliga avsatt för skolans verksamhet ska enligt motionärerna stanna i skolan och gå till skolverksamhet.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att vinstuttag i skolan, förskolan och gymnasieskolan ska förbjudas. Motionärerna vill stoppa vinsterna i skolan och anför att de fortsatt vill ha friskolor, valmöjligheter och skolval – men att fokus ska vara på kunskap och bildning.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 81 föreslås ett tillkännagivande om att vinstjakten måste bort och att all undervisning inom sfi ska vara icke-vinstdrivande. Motionärerna framhåller att det finns en tendens bland privata utbildningsanordnare i sfi att skära ned på lärare och undervisning för att tjäna pengar och att vinstjakten därför måste bort även från sfi.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om förbud mot vinstutdelande aktiebolagsskolor. Motionärerna anser att skolans syfte alltid ska vara utbildning och därför hör aktiebolag med vinstsyfte inte hemma i skolan.

I motion 2025/26:1083 av Markus Kauppinen m.fl. (S) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att förbjuda vinstuttag i förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att aktiebolag inte får driva fristående skolor, förskolor, vuxenutbildning och fritidshem.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att staten bör ta över privata skolkoncerner som inte omvandlar sina verksamheter till icke-vinstdrivande organisationsformer.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att offentlighetsprincipen bör införas i fristående förskolor, fritidshem, skolor och privat vuxenutbildning.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om hur ägar- och ledningsprövningen kan utökas och bli mer likvärdig.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om förbud mot vilseledande marknadsföring som utförs av friskolor.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att den som köper en friskola eller friskolekoncern ska bli skyldig att ansöka om fullständigt tillstånd för att få driva skolan.

Offentlighetsprincipen i fristående skolor

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning som innebär att offentlighetsprincipen införs i fristående skolor. Motionärerna framför att uppgifter om hur en skola drivs betraktas som affärshemligheter, vilket innebär att det i praktiken är omöjligt för föräldrar och elever att göra välgrundade val men också att granska hur privatägda skolor drivs.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 55 föreslås ett tillkännagivande om att införa offentlighetsprincipen för alla skolor. Skolan är en samhällsbärande verksamhet och det är enligt motionärerna rimligt att det finns en öppenhet i verksamheten på förskolor och skolor så att barn, elever, föräldrar, pedagoger och allmänhet får en insyn i verksamheten.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att offentlighetsprincipen även ska omfatta friskolor. Motionärerna framhåller att skolan är något av det viktigaste som finns i den svenska välfärden och att svenska folket därför ska ha rätt och möjlighet att eftersöka och ta del av information om hur offentliga medel används vare sig det handlar om kommunala skolor eller friskolor.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att snarast återinföra offentlighetsprincipen för alla förskolor och skolor. Motionärerna konstaterar att skolor ägnar sig åt myndighetsutövning och förvaltar stora mängder skattepengar. Att friskolor inte omfattas av offentlighetsprincipen är därför enligt motionärerna helt orimligt.

Skolor med konfessionell inriktning

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att införa ett förbud mot religiösa friskolor och förskolor utan att det inkräktar på nationella minoriteters rättigheter.

I motion 2025/26:571 av Richard Jomshof (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att med omedelbar verkan införa ett stopp för nyetablering av friskolor med muslimsk profil.

I motion 2025/26:571 av Richard Jomshof (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att stänga ned de friskolor med muslimsk profil som redan existerar.

Gällande rätt

Etablering av fristående skolor

Godkännande av enskilda som huvudmän

Grundläggande regler om godkännande av enskilda som huvudmän för skolväsendet finns i 2 kap. 5–7 §§ skollagen (2010:800). Enskilda (fysiska eller juridiska personer) får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskolan, förskoleklassen, grundskolan, den anpassade grundskolan, gymnasieskolan, den anpassade gymnasieskolan och fritidshemmet (5 § första stycket). Juridiska personer är organisationer av olika slag, t.ex. de olika förenings- och företagsformer som finns som ekonomisk eller ideell förening, handelsbolag, aktiebolag eller stiftelse. Ett godkännande ska enligt 5 § andra stycket lämnas om den enskilde

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten
2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten
3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

För att godkännande ska lämnas krävs det att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om ansökan avser en gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser ansökan en förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola krävs det därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

Enligt 5 a § ska i fråga om en juridisk person prövningen om godkännande enligt 5 § andra stycket 1 sammantaget avse

1. den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten
2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter
3. bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag
4. personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten

För ett godkännande krävs det vidare enligt 5 § tredje stycket att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs det att samtliga som anges i 5 a § bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. En sökande ska enligt 5 b § inte anses som lämplig om det finns en risk för att barn eller elever i den verksamhet som ansökan avser kommer att utsättas för våld, tvång eller hot, diskriminering eller kränkande behandling eller påverkan som syftar till

motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.

Innan en enskild huvudman startar utbildning inom förskoleklassen, grundskolan, den anpassade grundskolan, gymnasieskolan, den anpassade gymnasieskolan eller fritidshemmet ska samråd om den kommande verksamheten ske mellan den enskilde och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om utbildningen ska bedrivas i form av gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola, ska kommunen ge närliggande kommuner tillfälle att medverka i samrådet (6 a §). Av 2 kap. 2 § skolförordningen (2011:185) framgår att när Skolinspektionen handlägger ärenden om godkännande som enskild huvudman ska den kommun där utbildningen ska bedrivas ges tillfälle att yttra sig. När kommunen yttrar sig bör den bifoga en konsekvensbeskrivning till sitt yttrande.

Tillsyn och etableringskontroll

Av 26 kap. 3 § skollagen framgår att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts som huvudmän av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 och 6 b §§ skollagen. Skolinspektionen ska inom ramen för sin tillsyn genomföra en kontroll av den verksamhet som en enskild huvudman avser att bedriva (etableringskontroll), om Skolinspektionen har godkänt den enskilde som huvudman. Etableringskontrollen ska genomföras innan utbildningen startar (26 kap. 9 a § skollagen). Skolinspektionen kan återkalla ett godkännande om huvudmannen inte har följt ett föreläggande och ett missförhållande är allvarligt eller om huvudmannen vid etableringskontrollen inte kan visa att rimliga åtgärder har vidtagits för att få till stånd ett samråd (26 kap. 13 § skollagen). Ett godkännande får även återkallas om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande (26 kap. 14 § skollagen).

Skolor med konfessionell inriktning

Utbildningen vid en skolenhet eller förskoleenhet med offentlig huvudman ska vara icke-konfessionell (1 kap. 6 § skollagen). När det gäller fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem är det undervisningen som ska vara icke-konfessionell (1 kap. 7 § skollagen).

Enligt 2 kap. 5 c § skollagen ska en enskild som ansöker om att bli godkänd som huvudman för en utbildning i sin ansökan ange om den sökta verksamheten ska ha en konfessionell inriktning. Den sökande behöver inte ange vilken konfessionell inriktning. Om huvudmannen för en fristående skola, en fristående förskola eller ett fristående fritidshem har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning (1 kap. 7 a § skollagen).

Med konfessionell inriktning menas en inriktning på verksamheten som innebär att det där förekommer konfessionella inslag. Med konfessionella inslag avses bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion

och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag (1 kap. 3 § skollagen).

I en utbildning med konfessionell inriktning får undantag från det som anges i 1 kap. 5 § skollagen om att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet enbart göras för konfessionella inslag. Deltagandet i konfessionella inslag ska alltid vara frivilligt och huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn eller elever är införstådda med detta. Vidare ska ett konfessionellt inslag avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten. Om ett barn eller en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del i en likvärdig aktivitet som inte innehåller sådana inslag (1 kap. 7 b § skollagen).

Pågående arbete

Utredningen om vinst i skolan

Utredningen om vinst i skolan har i sitt delbetänkande Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) bl.a. lämnat förslag om värdeöverföringsförbud i vissa situationer. Det är förbud som hindrar enskilda huvudmän från att dela ut vinst från verksamhet i fristående skolor, förskolor eller fritidshem. Det begränsar också möjligheten för huvudmännen att göra andra typer av värdeöverföringar från dessa verksamheter. Värdeöverföringsförbuden, som föreslås vara tidsbegränsade, innebär en begränsning av vilka värdeöverföringar de enskilda huvudmännen får göra under tiden som de gäller. De syftar inte till att hindra huvudmännen från att göra vinster. Om den enskilde huvudmannen bryter mot ett värdeöverföringsförbud föreslås att en sanktionsavgift tas ut. Delbetänkandet har remitterats.

Utredningen överlämnade den 9 januari 2026 sitt slutbetänkande Skärpta villkor för friskolesektorn – ytterligare förslag (SOU 2025:123) till regeringen. Utredningens övergripande syfte har varit att enskilda huvudmän ska ha ett långsiktigt och seriöst engagemang för verksamhet av god kvalitet. Utredningen föreslår att möjligheten att expandera verksamheten begränsas. Det innebär att ägare till enskilda huvudmän, enskilda huvudmän och koncerner som varit föremål för ingripande av en tillsynsmyndighet under en viss tid därefter inte får utöka sin verksamhet. De får under en period inte starta nya förskolor eller skolor, och inte heller förvärva (t.ex. köpa) befintliga förskolor eller skolor. Det föreslås också skärpta krav för att få starta eller utöka en förskola eller skola. Godkännande ska inte lämnas bl.a. om

- en tillsyn pågår efter ett föreläggande
- en tillsynsmyndighet fattat beslut om sanktionsavgift med anledning av vissa överträdelser

- en tillsynsmyndighet vitesförelagt en enskild huvudman eller fattat beslut om värdeöverföringsförbud eller
- en tillsynsmyndighet återkallat ett godkännande.

Om det finns särskilda skäl ska ett ingripande vid tillsyn inte beaktas.

Utredningen föreslår vidare ett förvärvsförbud för juridiska och fysiska personer som bedriver eller har bedrivit utbildning med brister som lett till vissa ingripanden. Förvärvsförbudet innebär att en enskild huvudman inte ska kunna kringgå det skärpta kravet för godkännande genom att i stället förvärva befintliga förskolor eller skolor. Förvärvsförbudet ska gälla en juridisk eller fysisk person under tiden som den inte uppfyller det skärpta villkor som ställs för att godkännas som enskild huvudman.

Bestämmelserna i 2 kap. 5 § femte stycket skollagen om prövning av påtagliga negativa följder för att ett godkännande ska lämnas till en enskild har enligt utredningen en central betydelse för flera av de utredningspunkter som utredningen behandlar i slutbetänkandet. Det finns dock enligt utredningens mening oklarheter i nuvarande tillämpning av bestämmelsen. Utredningen föreslår därför nya eller förtydligade bestämmelser om bl.a. hur innebörden av påtagliga negativa följder ska förtydligas. Vid bedömningen ska sådana negativa ekonomiska, organisatoriska eller pedagogiska konsekvenser som bedöms bestå i mer än tre år fr.o.m. den tidpunkt då utbildningen är avsedd att starta beaktas. Det föreslås också bl.a. att det ska bli obligatoriskt för kommuner att lämna ett yttrande när Skolinspektionen handlägger en ansökan om godkännande som enskild huvudman och till yttrandet bifoga en beskrivning av de ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser som uppstår om ansökan skulle bifallas.

Utredningens uppdrag gäller enligt direktiven förskolan, förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan.

En proposition är aviserad till våren 2026.

Budgetpropositionen för 2026

Regeringen framhåller i budgetpropositionen för 2026 att villkoren för friskolesektorn behöver skärpas. Det ska enligt regeringen inte finnas något utrymme för oseriösa och olämpliga aktörer i skolväsendet. Det behöver säkerställas att de som äger och driver företag inom förskole- och skolektorn har ett långsiktigt och seriöst engagemang för att tillhandahålla en utbildning av hög kvalitet, så att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till. Det behöver enligt regeringen införas ett värdeöverföringsförbud i vissa situationer samtidigt som fler sanktionsmöjligheter behöver införas. Regeringen hänvisar till att Utredningen om vinst i skolan i betänkandet Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) lämnat ett antal förslag på området och föreslår att medel tillförs för att möjliggöra skärpta villkor i friskolesektorn (prop. 2025/26:1 utg.omr. 16, bet. 2025/26:UbU1, rskr. 2025/26:124).

Uppdrag i Skolinspektionens regleringsbrev

Skolinspektionen har ett årligt uppdrag i sitt regleringsbrev att förstärka sin tillsyn och annan granskning av skolor där Skolinspektionen bedömer att det finns en riskbild i fråga om extremism, påverkan från politisk islam, hedersrelaterat våld och förtryck, antisemitism eller påverkan som syftar till att motarbeta elevers grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket. Skolinspektionen ska redovisa sina erfarenheter och slutsatser från denna tillsyn och granskning. Myndigheten ska sträva efter att tillsynen sker genom oanmälda besök. Skolinspektionen ska även förstärka sin granskning över hur kommuner uppfyller sitt tillsynsansvar, inklusive den fortlöpande ägar- och ledningsprövningen, över enskilda förskolor och annan pedagogisk verksamhet. Uppdraget ska redovisas årligen, senast den 2 oktober, till Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet (se bl.a. regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Statens skolinspektion, dnr U2025/00800, U2025/01942, U2025/01945 m.fl.).

Offentlighetsprincipen i fristående skolor

Regeringen överlämnade den 20 januari 2026 lagrådsremissen Offentlighetsprincipen med lättnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet till Lagrådet. Lagrådsremissen innehåller förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), arkivlagen (1990:782) och skollagen (2010:800), som innebär att offentlighetsprincipen införs hos enskilda huvudmän i skolväsendet. Förslagen innebär i huvudsak följande:

- Rätten att ta del av allmänna handlingar ska gälla hos juridiska personer som är enskilda huvudmän inom skolväsendet, och anställda och uppdragstagare hos sådana huvudmän ska ha meddelarfrihet.
- Sådana huvudmän ska jämföras med myndigheter vid tillämpning av offentlighets- och sekretesslagen, och vissa sekretessbestämmelser som därmed gäller hos sådana huvudmän anpassas för att sekretessen inte ska hindra tillgången till information om skolväsendet.
- Mindre huvudmän ska få tillämpa regler som innebär vissa lättnader i hanteringen av allmänna handlingar. Det ska gälla huvudmän som har högst 450 barn och elever eller, om de bara har fristående förskolor, högst 100 barn eller som ingår i en koncern där koncernföretagen sammanlagt har så många barn eller elever.
- Det som enligt arkivlagen gäller för kommunala myndigheters arkiv ska gälla för berörda enskilda huvudmän, med undantag för mindre huvudmän som ska bevara allmänna handlingar i som huvudregel minst sju år.

Under de första två åren efter införandet ska samtliga juridiska personer som är enskilda huvudmän inom skolväsendet få tillämpa lättnadsregler.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

En proposition i frågan är aviserad till våren 2026.

Utskottets ställningstagande

Etablering av fristående skolor

När det gäller yrkanden om vad ägar- och ledningsprövningen ska omfatta, möjligheten att lätta på vissa ekonomiska krav i tillståndsprocessen för mindre idéburna friskolor, etableringsstopp för vinstdrivande skolor och vad som ska gälla för den som köper en friskola avvaktar utskottet beredningen av förslagen från Utredningen om vinst i skolan. Utredningen föreslår bl.a. att möjligheten att expandera en verksamhet begränsas och skärpta krav för att få starta eller utöka en förskola eller skola genom att ett godkännande inte ska lämnas bl.a. om det pågår en tillsyn efter ett föreläggande. Det föreslås också ett förvärvsförbud för juridiska och fysiska personer som bedriver eller har bedrivit utbildning med brister som lett till vissa ingripanden. En proposition är aviserad till våren 2026.

Utskottet vill också när det gäller yrkandet om att kommuner ska ha veto vid nyetablering och utökning av fristående skolor framhålla det gällande regelverket av vilket det framgår att det ska hållas ett samråd mellan en enskild huvudman som avser att starta en utbildning och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Vidare ska kommunen få tillfälle att yttra sig under Skolinspektionens handläggning av ärenden om godkännande som enskild huvudman. Även här vill utskottet hänvisa till den pågående beredningen av Utredningen om vinst i skolan. Utredningen föreslår i sitt slutbetänkande att det ska blir obligatoriskt för kommuner att lämna ett yttrande när Skolinspektionen handlägger en ansökan om godkännande som enskild huvudman. Till yttrandet ska det bifogas en beskrivning av de ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser som uppstår om ansökan skulle bifallas.

Utskottet anser att regeringens beredning av frågan inte bör föregripas och avvaktar den aviserade propositionen i frågan. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2025/26:973 (V) yrkandena 6 och 7, 2025/26:3186 (C) yrkande 61, 2025/26:3722 (-) yrkande 2 och 2025/26:3810 (S) yrkandena 2 och 5.

Villkor för fristående skolor

Utskottet kan konstatera att ett flertal yrkanden handlar om förbud mot vinstuttag, vinstförbud, vinstjakt och förbud mot värdeöverföringar. Utskottet hänvisar till att Utredningen om vinst i skolan i sitt delbetänkande bl.a. har lämnat förslag om värdeöverföringsförbud i vissa situationer. Värdeöverföringsförbuden, som utredningen föreslår ska vara tidsbegränsade, innebär en begränsning av vilka värdeöverföringar de enskilda huvudmännen får göra under tiden som de gäller men syftar inte till att hindra huvudmännen från att göra vinster.

Utskottet avvaktar den pågående beredningen av utredningens förslag och den aviserade propositionen om skärpta villkor i friskolesektorn och avstyrker därmed motionerna 2025/26:973 (V) yrkandena 2 och 3, 2025/26:1083 (S) yrkande 1, 2025/26:3186 (C) yrkande 59, 2025/26:3364 (MP) yrkande 7,

2025/26:3722 (-) yrkandena 1, 3 och 6–9 och 2025/26:3810 (S) yrkandena 13, 18 och 81.

Offentlighetsprincipen i fristående skolor

När det gäller yrkanden med förslag om att offentlighetsprincipen ska gälla enskilda skolhuvudmän vill utskottet hänvisa till att regeringen i januari 2026 överlämnade en lagrådsremiss om offentlighetsprincipen med lättnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet till Lagrådet. Lagrådsremissen innehåller förslag till lagändringar som innebär att offentlighetsprincipen införs hos enskilda huvudmän i skolväsendet. Mindre huvudmän föreslås få tillämpa regler som innebär vissa lättnader i hanteringen av allmänna handlingar. Utskottet avvaktar den aviserade propositionen i frågan och avstyrker därmed motionerna 2025/26:973 (V) yrkande 5, 2025/26:3186 (C) yrkande 55, 2025/26:3364 (MP) yrkande 12 och 2025/26:3810 (S) yrkande 11.

Skolor med konfessionell inriktning

När det gäller yrkanden om att fristående skolor med konfessionell inriktning ska förbjudas vill utskottet inledningsvis framhålla att undervisningen i alla skolor och förskolor ska vara icke-konfessionell, vilket bl.a. innebär att det i undervisningen inte får förekomma inslag av utövande bekännelsekaraktär. I januari 2023 trädde lagändringar i skollagen i kraft som innebär bl.a. att enskilda som ska bedriva verksamhet med en konfessionell inriktning nu ska uppge detta till Skolinspektionen – dock inte vilken trosuppfattning inriktningen avser. Vidare har det införts en skyldighet för huvudmän att informera vårdnadshavare och elever om konfessionella inslag. Dessa inslag ska som huvudregel vara skilda från övriga aktiviteter inom utbildningen. Syftet är att eleverna ska kunna välja om de vill delta i sådana inslag eller inte.

Utskottet vill även påminna om Skolinspektionens förstärkta tillsyn av skolor med problematik som rör våldsbejakande extremism m.m. Utskottet finner inga skäl att föreslå någon ändrad reglering och avstyrker därmed motionerna 2025/26:571 (SD) yrkandena 1 och 2 och 2025/26:3810 (S) yrkande 19.

Tillsyn

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tillsyn.
Jämför reservation 35 (S), 36 (V) och 37 (C).

Motionerna

I partimotion 2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att för att motverka användandet av otillåtna urvals-

och antagningskrav bör regelverket utredas tillsammans med en översyn av om Skolinspektionen har tillräckliga sanktionsmöjligheter mot skolorna. Ofta handlar det enligt motionärerna om att skolorna i praktiken använder fler urvalsgrunder än de har informerat om vid ansökan.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 32 föreslås ett tillkännagivande om att ge Skolinspektionen möjligheten att dela ut vite mot skolor som inte agerar och polisanmäler vid brott i skolan. Vitet ska enligt motionärerna kunna utfärdas till de skolor som inte agerar mot strukturella sexuella trakasserier, mobbning eller andra brott som kränker elevers eller skolpersonals trygghet.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 20 föreslås ett tillkännagivande om att kommuner ska få mandat att kunna ta över och tvångsförvalta förskolor med allvarliga brister. Motionärerna framhåller att kommunernas verktyg att förelägga huvudmän att åtgärda brister, förena dessa med vite och i sista hand återkalla ett tillstånd inte räcker.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 22 föreslås ett tillkännagivande om att kommunerna ska få mer långtgående mandat att snabbare stänga ned förskolor med allvarliga brister. Åtgärder måste enligt motionärerna kunna sättas in både tidigare och med större kraft för att hindra att en koncernägares vinstjakt går ut över de minsta barnen.

I motion 2025/26:2907 av Joanna Lewerentz och Caroline Högström (båda M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att förtydliga förordningen (2011:556) med instruktion för Statens skolinspektion med att tillsynen även ska omfatta att undersöka stödåtgärder för funktionsnedsatta elever.

I motion 2025/26:2907 av Joanna Lewerentz och Caroline Högström (båda M) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga möjligheten att genomföra Skolinspektionens myndighetsutövning i syfte att säkerställa att vitesförelägganden verkställs.

I motion 2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att överväga om Skolinspektionen bör ges fler verktyg till sanktioner som att utdöma viten och dra in tillståndet att bedriva skolverksamhet.

I motion 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att utreda Skolinspektionens sanktionsmöjligheter för att motverka användandet av otillåtna urvals- och antagningskrav.

Gällande rätt

Skolinspektionens tillsynsansvar

I 26 kap. skollagen (2010:800) finns det bl.a. bestämmelser om tillsyn, ingripande vid tillsyn och statlig kvalitetsgranskning. Med tillsyn avses en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den

huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid granskningen (26 kap. 2 § skollagen). Av Skolinspektionens instruktion framgår att myndigheten har i uppgift att genom granskning av huvudmän och verksamheter verka för att alla barn och elever får tillgång till en likvärdig utbildning och annan verksamhet av god kvalitet i en trygg miljö. Myndigheten ska bidra till goda förutsättningar för barnens utveckling och lärande samt förbättrade kunskapsresultat för eleverna. Inom ramen för detta ska myndigheten främja en stärkt likvärdighet mellan skolor och mellan förskolor.

Ansvarsfördelningen mellan Skolinspektionen och kommunerna

Skolinspektionen har med några undantag tillsyn över både fristående skolor och offentliga skolor (som drivs av kommuner, regioner eller staten). Enligt 26 kap. 3 § skollagen har Skolinspektionen bl.a. tillsyn över skolväsendet, särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet och över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 och 6 b §§ om ägar- och ledningsprövningen. Kommunerna har tillsyn över en förskola, ett fritidshem och en pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har godkänt (26 kap. 4 §). Enligt 26 kap. 3 § 4 skollagen utövar Skolinspektionen tillsyn över hur en kommun uppfyller sitt tillsynsansvar.

Tillsynsformer

Tillsyn består av olika former av inspektioner och Skolinspektionen väljer inspektionsform utifrån situation. De former av tillsyn som Skolinspektionen arbetar med är planerad tillsyn, tillsyn under första verksamhetsåret, riktad tillsyn, tematisk tillsyn och etableringskontroll.

Ingripanden vid tillsyn

I 26 kap. 10–18 §§ skollagen finns det bestämmelser om ingripanden vid tillsyn.

Förelägganden och vite

Den grundläggande sanktion som en tillsynsmyndighet har till sitt förfogande är föreläggande (26 kap. 10 § skollagen). Enligt 26 kap. 27 § får Skolinspektionen förena ett föreläggande med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande som avses i 10 § med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Återkallelser

En tillsynsmyndighet får återkalla ett godkännande, ett medgivande eller ett beslut om rätt till bidrag om ett föreläggande enligt 26 kap. 10 § inte har följts och missförhållandet är allvarligt (26 kap. 13 § skollagen). Ett godkännande får också med stöd av samma bestämmelse återkallas om ett föreläggande inte har följts och den enskilde vid en etableringskontroll enligt 26 kap. 9 a § skollagen inte kan visa att rimliga åtgärder har vidtagits för att få till stånd ett samråd med den kommun där utbildningen ska bedrivas (se 2 kap. 6 a § skollagen). Ett godkännande av en enskild som huvudman inom skolväsendet

eller för pedagogisk omsorg får även återkallas om förutsättningarna för godkännande inte längre är uppfyllda (26 kap. 14 § skollagen). I 26 kap. 14 a–c §§ finns det även ytterligare bestämmelser om bl.a. när en kommun får eller ska återkalla ett beslut om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg. Vidare får en tillsynsmyndighet inom två år från ett beslut om föreläggande enligt 10 § som gäller ett allvarligt missförhållande återkalla ett godkännande, ett medgivande eller ett beslut om rätt till bidrag om det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten och huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten (26 kap. 15 § skollagen).

Verksamhetsförbud och statliga åtgärder för rättelse

När det gäller en verksamhet som bedrivs av en kommun eller en region får Skolinspektionen förbjuda huvudmannen att driva verksamheten vidare (verksamhetsförbud), om ett föreläggande enligt 10 § inte har följts, och missförhållandet är allvarligt (26 kap. 16 a § skollagen). Inom två år från ett beslut om föreläggande som gäller ett allvarligt missförhållande får Skolinspektionen besluta om ett verksamhetsförbud trots att föreläggandet har följts, om det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten och huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten (26 kap. 16 b § skollagen). Ett beslut om verksamhetsförbud gäller tills vidare. Skolinspektionen ska upphäva beslutet om huvudmannen begär det och något allvarligt missförhållande som kan ligga till grund för ett verksamhetsförbud inte finns om verksamheten återupptas (26 kap. 16 d § skollagen).

Skolinspektionen får när det gäller verksamhet som bedrivs av en kommun eller en region besluta om statliga åtgärder för rättelse. Det innebär att staten på kommunens eller regionens bekostnad ska vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse om kommunen eller regionen inte har följt ett föreläggande enligt 10 § och missförhållandet är allvarligt. Inom två år från ett beslut om föreläggande som gäller ett allvarligt missförhållande får sådana åtgärder beslutas trots att föreläggandet har följts, om det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten, och om huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten (26 kap. 17 § skollagen).

Tillfälligt förbud att bedriva verksamheten

I 26 kap. 18 § skollagen finns det en bestämmelse om tillfälligt verksamhetsförbud. Det innebär att tillsynsmyndigheten får förbjuda huvudmannen att tills vidare, helt eller delvis, driva verksamheten vidare om det är sannolikt att ett beslut om återkallelse, verksamhetsförbud eller statliga åtgärder för rättelse kommer att fattas, och beslutet inte kan avvaktas med hänsyn till allvarlig risk för barnens eller elevernas hälsa eller säkerhet eller av någon annan särskild anledning. Beslut gäller omedelbart, om inte annat beslutas och får gälla i högst sex månader.

Pågående arbete

Likvärdighet i förskolan – statens stöd, uppföljning och tillsyn

Riksrevisionen har i sin granskningsrapport Likvärdighet i förskolan – statens stöd, uppföljning och tillsyn granskat om staten arbetar effektivt för att främja en likvärdig förskola (RiR 2025:15). Riksrevisionens övergripande slutsats är att Skolverket och Skolinspektionen inte arbetar tillräckligt effektivt för att främja målet om en likvärdig förskola. Riksrevisionen bedömer också att det nuvarande tillsynssystemet för förskolan, där tillsynen är delad mellan kommunerna och Skolinspektionen, inte främjar en enhetlig och rättssäker tillsyn.

Riksrevisionens rekommendation till regeringen är att se till att det finns förutsättningar för en rättssäker och enhetlig tillståndsprövning och tillsyn av alla förskolor på verksamhetsnivå. Exempelvis kan det ske genom att Skolinspektionen får ansvar för tillståndsprövning och tillsyn av alla förskolor, eller att en myndighet får ansvar för tillsynsvägledning till kommunerna samtidigt som Skolinspektionen får ansvar för att utöva tillsyn av den kommunala förskolan på verksamhetsnivå.

I regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om likvärdighet i förskolan – statens stöd, uppföljning och tillsyn (Skr. 2025/26:67) framför regeringen att den under den tid som granskningen pågått har tillsatt Utredningen om en likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola (U 2024:04). Regeringen anser att man bör avvakta med eventuella ytterligare åtgärder med anledning av Riksrevisionens rekommendation till regeringen till dess att utredningen har redovisat sitt betänkande. I och med skrivelsen anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Riksdagens behandling av skrivelsen är planerad till våren 2026.

Utredningen om vinst i skolan

Utredningen om vinst i skolan föreslår i sitt delbetänkande Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) ändringar som underlättar för tillsynsmyndigheterna dvs. Skolinspektionen och kommunerna, att besluta om att stänga fristående förskolor och skolor vid brister.

De ändrade förutsättningarna syftar till att huvudmän som inte uppfyller skolförfattningarnas krav ska förmås åtgärda brister snabbare än i dag. De syftar även till att säkerställa barns och elevers rätt till en god utbildning genom att göra det möjligt för tillsynsmyndigheten att ingripa snabbare med de strängaste sanktionerna vid allvarliga missförhållanden.

I nuvarande bestämmelser om återkallelse av godkännande, statliga åtgärder för rättelse samt verksamhetsförbud finns krav på att huvudmannen redan före det första föreläggandet måste ha visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter. Utredningen föreslår att detta krav ska tas bort. Enligt utredningens förslag får tillsynsmyndigheterna ingripa med myndighetens strängaste sanktioner om följande två villkor uppfyllts:

- om det har förekommit allvarliga missförhållanden i en skola, och
- om myndigheten inom tre år återigen upptäcker ett allvarligt missförhållande.

Enligt förslaget förlängs därmed tiden då ovanstående villkor gäller. En huvudman riskerar att bli föremål för återkallelse av godkännande, statliga åtgärder för rättelse eller verksamhetsförbud om tillsynsmyndigheterna upptäcker ett nytt allvarligt missförhållande inom tre år, i stället för nuvarande två år.

Beslut om statliga åtgärder för rättelse kan i dag inte tas i fråga om fristående skolor. Utredningen föreslår även att Skolinspektionen ska få möjlighet att besluta om statliga åtgärder för rättelse när det gäller dessa skolor. Det innebär att en förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola som drivs av en enskild huvudman kommer att kunna vara föremål för statlig tvångsförvaltning.

En proposition om skärpta villkor i friskolesektorn är aviserad till våren 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att ett flertal yrkanden handlar om att Skolinspektionen ska kunna rikta sin tillsyn till vissa områden, få utökat tillsynsansvar eller använda vissa sanktioner i sin tillsyn. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att Skolinspektionens uppdrag är att genom inspektion och tillståndsprövning se till att skolhuvudmän, dvs. en kommun eller den som driver en fristående skola, sköter sin verksamhet enligt gällande lagar och förordningar. Skolinspektionen ställer således krav på och bidrar till att skolhuvudmännen följer skollagens krav och att de utvecklar sina verksamheter och genomför förbättringar. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid en granskning. Om det upptäcks brister i verksamheten ska huvudmannen rätta till dessa. Skolinspektionen ska då ta ställning till vilket av verktygen eller vilken av sanktionerna i 26 kap. skollagen som ska användas.

När det gäller yrkandet om att kommunerna snabbare ska kunna stänga ned förskolor med allvarliga brister kan utskottet konstatera att Utredningen om vinst i skolan i sitt delbetänkande Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) föreslår ändringar som underlättar för tillsynsmyndigheterna dvs. Skolinspektionen och kommunerna, att besluta om att stänga fristående förskolor och skolor vid brister. De ändrade förutsättningarna syftar till att huvudmän som inte uppfyller skolförfattningarnas krav ska förmås åtgärda brister snabbare än i dag.

Utskottet vill när det gäller yrkandet om att kommuner ska kunna tvångsförvalta förskolor med allvarliga brister informera om att Skolinspektionen enligt skollagen kan besluta om statliga åtgärder för rättelse för en verksamhet som bedrivs av en kommun. Bestämmelsen innebär att staten på kommunens

bekostnad under vissa förutsättningar kan vidta de åtgärder som behövs för att komma till rätta med brister i verksamheten. Enligt förslag från Utredningen om vinst i skolan ska Skolinspektionen även kunna vidta denna åtgärd för fristående skolor. Det innebär att en förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola som drivs av en enskild huvudman kommer att kunna vara föremål för statlig tvångsförvaltning.

Utskottet avvaktar den aviserade propositionen i frågan och finner inga skäl att föreslå några ändringar i den gällande ordningen. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2025/26:973 (V) yrkande 8, 2025/26:2907 (M) yrkandena 2 och 4, 2025/26:3186 (C) yrkande 32, 2025/26:3447 (M) yrkande 6, 2025/26:3722 (-) yrkande 10 och 2025/26:3810 (S) yrkandena 20 och 22.

Övriga frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om skolans digitalisering och särskilda undervisningsformer.

Jämför reservation 38 (C), 39 (MP), 40 (C) och 41 (MP).

Motionerna

Skolans digitalisering

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 75 föreslås ett tillkännagivande om behovet av att elever stärker sin digitala kompetens i skolan såsom inom AI.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 43 föreslås ett tillkännagivande om digitaliseringens och AI:s påverkan på utbildningsväsendet. Motionärerna framhåller att elever tillsammans med sina lärare behöver kunna använda olika strategier för lärande som baseras på både analoga och digitala sätt att ta in, organisera och fördjupa sin kunskap.

I motion 2025/26:1857 av Denis Begic (S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga hur skolan kan bidra till att rusta unga för en digitaliserad värld.

I motion 2025/26:2922 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga en översyn av skolans uppdrag när det gäller att stärka barns digitala kompetens och skydda dem mot skadligt innehåll online.

Särskilda undervisningsformer

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 64 föreslås ett tillkännagivande om att små skolor ska få möjlighet att använda fjärr- och distansundervisning om det saknas behöriga lärare. Motionärerna

framhåller att behöriga lärare är en bristvara och att det behöver finnas andra vägar för att möta små skolors behov. En sådan är att lätta upp regelverket för fjärr- och distansundervisning.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 36 föreslås ett tillkännagivande om att stärka utbildning för frihetsberövade barn. Motionärerna framhåller att fjärrundervisning skulle kunna vara rimligt, eftersom man då har en lärare i rummet och kopplar upp mot en annan lärare digitalt.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 62 föreslås ett tillkännagivande om fjärr- och distansundervisning. Fjärrundervisning kan enligt motionärerna göra det möjligt för elever att undervisas av behöriga lärare i sitt klassrum med andra vuxna som kan ge stöd under lektionen och är ett sätt att hantera lärarbristen. För vissa elever som har en sjukdom, funktionsnedsättning eller svår social situation bör man tillåta distansundervisning, vilket ökar tillgängligheten till utbildning med behöriga lärare för elever som inte kan befinna sig i skolan vid tillfället.

Bakgrund och gällande rätt

Skolans digitalisering

Elever ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål (se bl.a. 10 kap. 10 § skollagen [2010:800]). I 1 kap. 3 § skollagen definieras begreppet lärverktyg som läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen. Syftet med regleringen är att stärka elevernas tillgång till ändamålsenliga läromedel i utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan (prop. 2023/24:21, bet. 2023/24:UbU6, rskr. 2023/24:105).

Av 2 kap. 24 a § skollagen framgår att eleverna i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med skolbibliotek avses i skollagen en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Ett skolbibliotek ska enligt 2 kap. 24 b § främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet.

I regeringens proposition 2023/24:164 Stärkta skolbibliotek framförde regeringen att digital kompetens är ett bredare begrepp än medie- och informationskunnighet, som utöver det även innefattar t.ex. användning av digital teknik för att kunna lösa problem. Att använda det mer specifika begreppet medie- och informationskunnighet när det gäller skolbibliotekets ändamål innebär enligt regeringen att skolbiblioteket är en del i skolans arbete

med att stärka elevernas digitala kompetens (prop. 2023/24:164, bet. 2024/25:UbU3, rskr. 2024/25:39).

Skolverkets sektorsansvar för skolväsendets digitalisering

Enligt 18 § förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk har myndigheten i uppdrag att ha ett samlat ansvar (sektorsansvar) inom ramen för sitt verksamhetsområde när det gäller statliga insatser i frågor om digitalisering, med särskild hänsyn till de risker och möjligheter som digitaliseringen medför, vilket innefattar att vara samlande och stödjande samt att samverka med övriga berörda myndigheter och andra relevanta parter.

På Skolverkets webbplats beskriver Skolverket vad myndighetens sektorsansvar för skolväsendets digitalisering innebär. Sektorsansvaret handlar enligt Skolverket om att arbeta för att skapa goda nationella förutsättningar för skolans digitalisering. Det kommer att underlätta för huvudmännen att ge skolorna de resurser och förutsättningar de behöver och att göra digitaliseringen till en del av sitt systematiska kvalitetsarbete.

Inom sektorsansvaret arbetar Skolverket med fem olika områden:

- adekvat digital kompetens för barn, elever och pedagogisk personal
- adekvat digital kompetens för styrning och ledning
- nationell uppföljning
- infrastruktur och standardisering
- användning av data och AI i undervisning och utbildning

Fjärrundervisning

I 1 kap. 3 § skollagen definieras fjärrundervisning som interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid. Enligt 21 kap. 2 § skollagen får fjärrundervisning användas i grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan.

Enligt 21 kap. 3 § skollagen får fjärrundervisning bara användas om

1. det för viss undervisning inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller kraven på legitimation och behörighet enligt 2 kap. 13 § skollagen och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan
2. det, när det gäller integrerad samisk undervisning i grundskolan, inte finns någon lämplig lärare inom huvudmannens skolenhet som kan bedriva den integrerade samiska undervisningen och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan, eller
3. elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att ordinarie undervisning inom skolenheten leder till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen.

Av 21 kap. 7 § skollagen framgår att fjärrundervisning får användas för utbildning vid särskilda ungdomshem enligt 12 § lagen (1990:52) med

särskilda bestämmelser om vård av unga. För sådan utbildning ska samma bestämmelser om fjärrundervisning gälla som för den skolform som utbildningen ska motsvara, med undantag för 21 kap. 12 § skollagen.

Det är den huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne för extra studietid eller för integrerad samisk undervisning i grundskolan som ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången (se 21 kap. 9 § skollagen). Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig. Handledaren ska vara en för detta ändamål lämplig person (21 kap. 13 § skollagen).

Regler om fjärrundervisning finns även i 5 a kap. skolförordningen (2011:185) och 4 a kap. gymnasieförordningen (2010:2039).

Distansundervisning

Enligt 1 kap. 3 § skollagen definieras distansundervisning som interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid.

Distansundervisning får enligt 22 kap. 2 § skollagen användas i grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan. Distansundervisning får inte användas i förskolan och förskoleklassen. Distansundervisning får användas som särskilt stöd i grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga och om elevens vårdnadshavare medger att sådan undervisning används. I lågstadiet får dock sådan undervisning användas som särskilt stöd endast om det finns synnerliga skäl. Distansundervisning får användas endast i ämnena engelska, matematik, moderna språk, modersmål, naturorienterande ämnen (biologi, fysik och kemi), samhällsorienterande ämnen (geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap), samiska, svenska, svenska som andraspråk, teckenspråk och teknik (22 kap. 5 och 6 §§ skollagen).

Distansundervisning får endast utföras av en huvudman inom skolväsendet som efter ansökan har godkänts som utförare av utbildning där distansundervisning används. För att godkännande ska lämnas krävs det att huvudmannen har förutsättningar att utföra distansundervisning av god kvalitet, och det kan antas att det kommer att finnas ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet. Godkännandet ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet (22 kap. 9 § skollagen).

Enligt 21 kap. 10 § skollagen får en lärare som inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet i 2 kap. 13 § skollagen ändå bedriva distansundervisning om

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola
2. läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

Pågående arbete

Regeringens arbete med en nationell AI-strategi

Under våren 2026 planerar regeringen att lansera en ny AI-strategi, enligt en artikel från Finansdepartementet den 9 december 2025. Syftet är att säkerställa att Sverige snabbt drar nytta av de stora möjligheter som AI-utvecklingen innebär. För att snabbt och samordnat kunna driva AI-frågorna framåt har regeringen tillsatt flera nya grupper och funktioner. Den nationella AI-strategin är den del av Digitaliseringsstrategin 2025–2030 som presenterades i maj 2025 (Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030, rapport från Finansdepartementet). I rapporten finns det ett mål för välfärdens digitalisering som handlar om att Sverige ska erbjuda säkra välfärdstjänster av hög kvalitet som ger mer tid och förbättrad livskvalitet för mottagare av välfärdstjänster samt minskar administrationen och förbättrar arbetsmiljön för personalen. Det framgår i strategin att skolsektorn har påverkats starkt till följd av digitaliseringen, bl.a. genom att olika digitala system används för administration.

Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola

Regeringen överlämnade Lagrådsremissen Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola till Lagrådet den 29 januari 2026. I lagrådsremissen föreslås att det ska tydliggöras i de inledande delarna av läroplanerna för de obligatoriska skolformerna att användning av digitala verktyg inte är ett mål i sig. Övergripande skrivningar som relaterar till digital kompetens i de inledande delarna ska ersättas med mer konkreta mål och innehåll i kursplanerna om vad eleverna förväntas lära sig och vad skolan ska behandla i undervisningen. Försiktighet och restriktivitet ska gälla i förhållande till digitala inslag i undervisningen, särskilt i lågstadiet. Innehåll om digitaliseringens påverkan på samhället och innehåll som stärker elevernas utveckling av ett kritiskt förhållningssätt kan finnas med i senare årskurser, liksom användning av vissa ämnesrelevanta digitala verktyg.

AI-fusk i gymnasieskolan

Skolinspektionen har i sitt regleringsbrev för 2026 fått i uppdrag att granska gymnasieskolors åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel (t.ex. AI) eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av målpuppfyllelse och kunskaper.

Regeringen framför att utvecklingen med lättillgängliga generativa AI-verktyg har påverkat skolan på flera sätt. Det har bl.a. blivit svårare för lärare

att veta om eleverna verkligen har skrivit sina texter själva eller om de har tagit hjälp av AI. Regeringen värnar om att betygen på ett tillförlitligt sätt ska spegla elevens faktiska kunskaper, och det är därför Skolinspektionen fått uppdraget. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2027 (pressmeddelande från Utbildningsdepartementet den 9 januari 2026).

Uppdrag om Kriminalvårdens skolverksamhet för barn och unga som avtjänar fängelsestraff

Regeringen har gett en utredare i uppdrag att ta fram förslag på nödvändiga författningsändringar för att barn och unga som döms till fängelse ska kunna tillgodose sin rätt till utbildning samtidigt som Kriminalvården får förutsättningar att bedriva en ändamålsenlig skolverksamhet (Ju2025/00631).

Utredaren överlämnade i december 2025 promemorian Kriminalvårdens skolverksamhet för barn och unga till regeringen (U2025/02404). Utredaren föreslår i promemorian att fjärrundervisning ska få användas för viss undervisning i utbildning som motsvarar grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan bl.a. om det inte finns någon lämplig lärare som uppfyller skollagens krav på legitimation och behörighet att tillgå. När det gäller utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan ska fjärrundervisning få användas på motsvarande sätt. Utredaren föreslår att närundervisning eller fjärrundervisning i den utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan i enstaka delar kombineras med distansundervisning, dvs. undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där eleven och läraren är åtskilda i både rum och tid.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis lyfta fram att Skolverket sedan 2020 är sektorsansvarig myndighet när det gäller de statliga insatserna för skolväsendets digitalisering. I arbetet ska särskild hänsyn tas till de risker och möjligheter som digitaliseringen medför.

När det gäller yrkandena om digitaliseringen och AI i skolan vill utskottet lyfta fram att Skolverket inom sitt sektorsansvar bl.a. arbetar med användning av data och AI i undervisning och utbildning. Vidare planerar regeringen att lansera en ny AI-strategi och har gett Skolinspektionen i uppdrag att granska gymnasieskolors åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel (t.ex. AI) försöker vilsleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper. Utskottet vill även framhålla regeringens förslag i lagrådsremissen Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola om digital kompetens, om digitala inslag i undervisningen och om att stärka elevernas utveckling av ett kritiskt förhållningssätt när det gäller digitaliseringens påverkan på samhället.

När det gäller yrkandena som handlar om att utvidga möjligheterna till fjärr- och distansundervisning kan utskottet konstatera att det i skollagen regleras under vilka förutsättningar barn och elever i olika skolformer kan få olika undervisningsformer såsom fjärrundervisning och distansundervisning.

Utskottet finner inga skäl att föreslå några förändringar i den gällande regleringen. När det gäller yrkandet om att stärka utbildning för frihetsberövade barn genom bl.a. fjärrundervisning avvaktar utskottet regeringens beredning av promemorian om Kriminalvårdens skolverksamhet för barn och unga.

Utskottet avstyrker därmed motionerna 2025/26:1857 (S), 2025/26:2922 m.fl. (M), 2025/26:3186 (C) yrkandena 64 och 75 och 2025/26:3364 (MP) yrkandena 36, 43 och 62.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

De motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2 rör främst samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden, se betänkandena 2022/23:UbU5, 2023/24:UbU9 och 2024/25:UbU9. Utskottet avstyrker därför dessa motionsyrkanden. Tidigare ståndpunkter framgår av de nämnda betänkandena.

Reservationer

1. Jämlik och likvärdig skola, punkt 1 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3 och avslår motionerna

2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 17,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 28 och 31 samt

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Om svensk skola återigen ska kunna bli en av världens bästa och mest jämlika krävs det kraftfulla åtgärder. Utöver att införa ett verkningsfullt vinstförbud måste nu staten kliva fram för att säkra skolans kvalitet och jämlikhet. Lärarna och undervisningens kvalitet är nyckeln för att nå dit. Staten behöver ta ett ökat ansvar för skolans finansiering. Vi anser därför att staten ska införa bindande regler för det som är viktigast för att höja kvaliteten, såsom lärartäthet, klasstorlek och elevhälsa. Reglerna ska styra mot huvudmän, utformas på ett sätt som motverkar socioekonomiska skillnader och fungera i alla delar av landet. Genom bindande regler ska styrningen mot kvalitetsfaktorer öka samtidigt som det säkerställs att huvudmän inte sänker lärartätheten i syfte att göra vinst.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Jämlik och likvärdig skola, punkt 1 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 17 och
avslår motionerna
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 28 och 31,
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 1 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Varje elev är en unik individ och det är en stor tillgång i skolan. För att läraren ska ha en rimlig chans att hjälpa och stödja varje elev utifrån elevens egna förutsättningar måste klasstorleken minskas radikalt. Klasstorlek är också en fråga om en likvärdig utbildning i hela landet. Det säger sig självt att undervisningen inte kan bli likvärdig om undervisningsgruppernas och klassernas storlek skiljer sig åt alltför mycket mellan olika kommuner.

Vi ser allt fler exempel runt om i landet där klassernas storlek ökar för att spara pengar i kommunerna eller för att kunna ta ut mer vinst i friskolorna. För att kunna garantera alla elever och lärare en dräglig arbetsmiljö behövs det en nationell reglering av klassernas storlek som kan variera utifrån ålder. Det bör därför utredas om det är möjligt att införa ett tak för klassernas storlek där undantag medges endast om det föreligger synnerliga skäl, såsom långt avstånd till en alternativ skola.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

3. Jämlik och likvärdig skola, punkt 1 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 28 och 31
samt
avslår motionerna
2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 17,
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 1 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

En jämlik skola som ger möjlighet för varje barn och elev att växa, är en stark skyddsfaktor mot utanförskap och brottslighet. Var femte elev klarar inte grundskolan och var fjärde elev lämnar gymnasieskolan utan fullständiga

betyg. I bruksorter och förorter lämnas tusentals barn utan förutsättningar att skapa sig sin egen framtid. Det får vi aldrig acceptera. Fokus måste läggas på att alla barn i hela landet ska få en bra start i livet. Om en elev inte klarar skolan är dörren till många jobb och vidare studier stängd. Därför måste undervisningen utgå från elevers individuella behov och förutsättningar, och insatser sätts in tidigt när elever riskerar att inte nå målen. Att säkra att fler elever klarar skolan är vår högsta prioritet. För att skapa bättre förutsättningar för alla elever att lyckas behöver detta syfte tydliggöras i skolans kompensatoriska uppdrag. Utbildningens syfte ska vara att varje individ ska utvecklas till sin fulla potential, få relevanta kunskaper och bildas.

Det är också viktigt att klasstorlekarna minskar. Ju fler elever i klassrummet, desto svårare blir det att skapa en trygg miljö för eleverna där allas behov tillgodoses. Flera studier konstaterar att storleken på klassen spelar roll för undervisningen och för resultaten. Exempelvis slår en studie från år 2012 fast att elever som gått i mindre klasser klarade sig bättre än övriga elever vid de nationella proven i svenska, engelska och matematik vid 16 års ålder. De hade också generellt högre utbildningsnivå och en högre lönenivå längre fram i livet. Av den anledningen bör klasstorlekarna minska, i den takt det går, med särskilt fokus på lågstadiet och där förutsättningarna är som tuffast.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

4. Jämlik och likvärdig skola, punkt 1 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 1 och avslår motionerna

2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 17,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 28 och 31 samt

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Skolan, med alla skolformer från förskolan till gymnasiet, är en viktig plats för att ge alla barn likvärdiga möjligheter till bildning, kreativitet och kulturupplevelser. Skolan ska ge varje barn möjlighet att vara sig själv och växa till den hen vill vara. Genom skolan ska barn och ungdomar få lusten och redskapen att lära och utvecklas genom livet. Skolan har ett kompensatoriskt

uppdrag som innebär att den ska jämna ut skillnader i barns och elevers bakgrund. Men likvärdigheten i skolan försämrats och det skolsystem vi har förstärker skillnaderna. Barn är olika och skolan måste därför kunna ta hänsyn till, och ta vara på, olikheter i intressen, styrkor och inlärningsmetoder. Därför vill vi göra ännu mer för att öka jämlikheten och bryta segregationen – alla har rätt att utvecklas i skolan. Svensk skola är till för alla barn. Det innebär att barns och elevers rätt till utbildning kommer i första hand, och de ska kunna känna sig trygga på förskolan och i skolan.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

5. Kunskapsutveckling, punkt 2 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 47 och avslår motionerna

2025/26:939 av Elsa Widding (-) yrkande 2,

2025/26:1827 av Aylin Nouri (S),

2025/26:2660 av Louise Eklund (L),

2025/26:2903 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 13 och 41 samt

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 58.

Ställningstagande

Vi vill stärka arbetet för att varje elev ska få rätt stöd i rätt tid genom att rikta mer resurser mot tidiga insatser i skolan innan problemen hunnit växa sig för stora. Fler speciallärare och specialpedagoger behöver utbildas och anställas. Alla skolor ska kunna erbjuda det stöd som behövs, exempelvis i mindre undervisningsgrupper. Fler kommunala resursskolor ska finnas för de elever som har ett särskilt stort behov av stöd, och ingen elev ska lämnas utan möjlighet att komma vidare till gymnasieskolan. För att ytterligare stärka arbetet med tidiga insatser, så att de som behöver extra stöd verkligen får det, vill vi också att mer resurser inom kunskapsbidraget riktas mot lägre årskurser.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

6. Kunskapsutveckling, punkt 2 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 13 och 41 samt

avslår motionerna

2025/26:939 av Elsa Widding (-) yrkande 2,

2025/26:1827 av Aylin Nouri (S),

2025/26:2660 av Louise Eklund (L),

2025/26:2903 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 58 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 47.

Ställningstagande

Rätt stöd i rätt tid är avgörande för elevens kunskapsutveckling och minskar behovet av större insatser senare under skolgången. Elever bör från skolstart screenas för att skolan ska kunna upptäcka vad de behöver extra stöttning inom. Detta ska följas upp, likt en obligatorisk insatstrappa, utifrån elevens behov och förutsättningar. Återkommande screeningar ska sedan avgöra om stödet behöver öka, minska eller sättas in på nytt. Det ska ske i dialog med vårdnadshavare men det ska inte krävas medgivande för att dessa insatser ska sättas in. Insatserna ska vara obligatoriska för både skolan och eleven. Elevernas rätt till kunskap och utveckling måste sättas i första rummet.

Flera studier visar att ungdomar i puberteten som får sovmorgon både är piggare och presterar bättre i skolan. Grunden till detta är dels att ungdomar i regel behöver mer sömn, dels att ungdomar efter puberteten rent biologisk får en förändrad dygnsrytm som gör att de är tröttare på morgonen och piggare på kvällen. Man skulle kunna tro att en senare skolstart bara innebär att ungdomarna är vakna senare på kvällen men internationell forskning visar att de som startade skolan en timme senare på morgonen hade sovit 45 minuter längre på natten. Bättre sömn leder till bättre betyg, mer motiverade elever och ökad koncentration på lektionerna. Därför bör regeringen tillsätta en utredning om hur man på olika sätt kan anpassa skoldagen efter vad som passar för att eleverna ska få bästa möjliga förutsättningar att prestera i skolan och må bra. I sammanhanget handlar det bl.a. om att verka för kunskapsspridning, tester och uppföljning av olika sätt att anpassa skoldagen efter barns- och ungas dygnsrytm. I utredningen bör man ta hänsyn inte bara till barns- och ungas

dygnsrytm utan även till hur en anpassad skoldag skulle påverka elever med särskilda behov.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

7. Kunskapsutveckling, punkt 2 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 58 och avslår motionerna

2025/26:939 av Elsa Widding (-) yrkande 2,

2025/26:1827 av Aylin Nouri (S),

2025/26:2660 av Louise Eklund (L),

2025/26:2903 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 13 och 41 samt

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 47.

Ställningstagande

Stöd till elever kommer fortfarande för sent under skolgången till de som behöver det. I stället för att sätta in insatser i de tidiga årskurserna, sätts de in först på högstadiet när eleven har kämpat i många år och det är svårare att komma ifatt. Den här utvecklingen måste vändas och resurserna sättas in så snart behovet har identifierats. I regering drev Miljöpartiet igenom en läsa-skriva-räkna-garanti som innebär en stärkt rätt för elever att få de stödinsatser de har behov av tidigt i sin skolgång. Skolinspektionens uppföljningar visar att garantin har haft en positiv effekt men att mycket återstår att göra innan alla barn får rätt stöd i rätt tid. Elever ska ha rätt till extra stödundervisning om så behövs. Lärare ska ha en avgörande roll i den bedömningen, och tillsammans med skolans professioner ge det stöd som behövs i rätt tid. Vi ska sätta in tidigt stöd till de elever som har behov av det. Det gäller elever i behov av särskilt stöd i de tidiga åren, elever med problematisk frånvaro och nyanlända. Det gäller elever som har behov av långsiktigt stöd och de som behöver extra stöd under en viss tid eller i vissa situationer. Sparar man in på stödet tidigt i livet blir det dyrare för samhället senare. Stödet måste starta redan i förskolan, även omfatta fritidsverksamhet och ges i samverkan med alla berörda aktörer i samhället, t.ex. sjukvården och socialtjänsten. Det behöver därför säkerställas att de elever som behöver det får rätt stöd i rätt tid.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

8. Skolplikt, punkt 3 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 58 och
avslår motionerna

2025/26:1346 av Runar Filper (SD),

2025/26:3097 av Mathias Bengtsson (KD) och

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 15.

Ställningstagande

Att skolplikten upphör efter grundskolan innebär både att unga får en falsk signal om att de inte behöver utbilda sig och att samhällets möjligheter att fånga upp unga drastiskt försämras. De krav som arbetsmarknaden ställer på språkliga, matematiska, digitala, kreativa och sociala kompetenser innebär att det i praktiken inte finns någon arbetsmarknad för unga som inte läser vidare på gymnasiet.

Hela samhället har ett ansvar för att inte lämna unga omyndiga människor utan vettig sysselsättning. Det kommunala aktivitetsansvaret är inte en tillräcklig åtgärd, vare sig för att stoppa unga från att rekryteras av gäng eller för att höja kompetensen och anställningsbarheten hos den unge. En obligatorisk gymnasieskola skulle förutom att ge unga människor en utbildning också ge samhället nya möjligheter att fånga upp unga människor som riskerar att dras in i kriminalitet. Med obligatorisk skolnärvaro som följs upp kontinuerligt blir det lättare för samhället att sätta in åtgärder i tid när något börjar gå snett. Det blir också lättare för polisen att agera när de ser unga driva runt på stan under skoltid. Samhället har inte råd att tappa unga i gymnasieåldern vare sig det är till arbetslöshet, utanförskap eller kriminella nätverk.

Vi föreslår därför att skolplikten ska förlängas och omfatta även gymnasiestudier upp till 18 års ålder. Det innebär att gymnasieskolan ska bli både en plikt och en rättighet. Vi anser att en utredning ska tillsättas om hur ett obligatoriskt gymnasium bör utformas och vilka förändringar som behöver göras i gymnasieskolans uppbyggnad och programutbud när det blir en obligatorisk skolform.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

9. Skolplikt, punkt 3 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 15 och avslår motionerna

2025/26:1346 av Runar Filper (SD),

2025/26:3097 av Mathias Bengtsson (KD) och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 58.

Ställningstagande

Skolplikten bör reformeras för att möjliggöra obligatoriska stödinsatser, anpassningar och extraundervisning. Insatserna ska bygga på evidens och ta sin utgångspunkt i regelbundna kartläggningar av elevernas kunskaper och förmågor i svenska, engelska och matematik. Insatserna ska kunna trappas upp och ned beroende på hur elevens kunskap utvecklas i de olika kartläggningarna. Exempel på mer omfattande insatser är intensivundervisning under helger och lov. Dessa insatser ska endast sättas in om andra, mindre omfattande insatser, inte bedöms vara tillräckliga. Det är rektorn som, i samråd med den ansvariga läraren och föräldrar, ska besluta vilka insatser som ska sättas in. I detta ingår även att kunna föreslå att en elev behöver gå om en årskurs för att ha större möjlighet att kunna nå kunskapsmålen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

10. Svenska i skolan, punkt 4 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 53, 54 och 56.

Ställningstagande

Språket är ett viktigt kitt för att hålla samman ett samhälle. Vi vill bygga ett samhälle där alla barn som växer upp i Sverige får lära sig svenska och utveckla ett rikt och nyanserat språk. Forskning visar att barn lär sig bäst på sitt starkaste språk. Svensktalande barn riskerar därför att lära sig mindre när mer av undervisningen är på engelska. Den ämnesrelaterade svenskan blir svagare.

Vi vill skärpa kravet på att svenska ska vara huvudspråk i skolan för att alla barn och elever ska få en god grund att stå på – och så att samhällsgemenskapen kan öka i vårt land. Trots att språklagen fastslår att svenska är huvudspråk i Sverige finns det undantag i skolan som gör att svenskan försvagas i det svenska skolsystemet. Upp till hälften av undervisningen får bedrivas på engelska i dag enligt 9 kap. 18 § skolförordningen, även när det gäller elever som inte till vardags talar engelska med en eller båda sina föräldrar. Gymnasieskolan är relativt oreglerad när det gäller undervisningsspråk.

För att undvika sämre kunskapsinhämtning och främja svenska språket måste regelverken stramas åt. Därför föreslår vi att minimikravet på andelen undervisning som ska vara på svenska i grundskolan höjs till minst 75 procent. Gräddfiler med obehöriga lärare på engelska skolor ska tas bort och svenska ska användas vid betygsättning och annan myndighetsutövning. Att svenska ska vara huvudspråk bör också vara en grundregel i en obligatorisk gymnasieskola, även om fler undantag bör utredas utifrån att olika studieinriktningar är olika språktunga. Därför vill vi utreda tydligare regleringar av svenska språkets användning även i gymnasieskolan. Möjligheten att bedriva utbildningar inom ramen för International Baccalaureate (IB) och internationella skolor (på grund- och gymnasienivå) med ett annat lands läroplan och språk ska kvarstå.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

11. Ansvarsfördelning, punkt 5 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 1 och
avslår motionerna

2025/26:2472 av Charlotte Nordström (M) yrkandena 1 och 2,

2025/26:3306 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 4.

Ställningstagande

Kombinationen av friskolereformen, det fria skolvalet och kommunaliseringen har fått katastrofala konsekvenser för både likvärdigheten och kvaliteten i den svenska skolan. De åtgärder som hittills vidtagits för att återupprätta kvalitet och likvärdighet är inte tillräckliga för att lösa denna problematik. För att möjliggöra återuppbyggandet av en jämlik skola behövs det en aktör – staten – som tar huvudansvaret för den svenska skolan. Kommunerna ska finnas kvar som en viktig aktör i samarbete med staten. Eftersom förutsättningarna och engagemanget för skolan varierar så mycket från kommun till kommun är dagens kommunaliserade skola till skada för både enskilda elever och samhället. Att elever får en undervisning av högsta kvalitet – likvärdig över landet – är en angelägenhet för alla. Vilken skola de går i ska inte avgöra kvaliteten på den utbildning som ges. En likvärdig skola förutsätter en likvärdig ekonomi och ett statligt ekonomiskt ansvar är därmed centralt för att nå det. Likvärdiga förutsättningar innebär inte lika mycket pengar till alla skolor, utan att resurserna fördelas efter behov.

Med ett nationellt ansvarstagande kan den negativa trenden vändas och skolsystemet ges förutsättningar att bli likvärdigt. Skolväsendets olika delar ska hänga ihop och därmed bör frågan om huvudmannaskap belysas när det gäller skolväsendets samtliga delar. Det bör därför tillsättas en bred parlamentarisk utredning för att ta fram förslag om hur staten ska kunna överta huvudansvaret för att garantera alla enheter inom skolväsendet likvärdiga förutsättningar.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

12. Resurser och resursfördelning, punkt 6 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 4, 6 och 12 samt avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 4, 13 och 14,

2025/26:2294 av Linnéa Wickman m.fl. (S),

2025/26:3185 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 49,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 18, 52 och 53,

2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkandena 1, 4 och 5 samt

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att staten måste kliva fram för att säkerställa skolans kvalitet och jämlikhet i hela landet. Staten ska ta ett ökat ansvar för skolans finansiering samtidigt som det ska införas bindande regler för det som är viktigast för att höja kvaliteten, såsom lärartäthet, klasstorlek och elevhälsa. Vi vill att det ska införas ett sektorsbidrag med ökade resurser för att kommunerna ska kunna leva upp till höjda krav på god skolgång åt alla. Så säkerställer vi både resurser och ökad styrning mot jämlikhet och kvalitet. Elever ska få fler lärare och bättre undervisning, och socioekonomiska skillnader ska motverkas. Kommunerna behöver och ska fortsatt ta ett stort ansvar för att fördela skolans resurser efter behov. Den statliga närvaron ska öka regionalt för att bättre kunna stödja skolor och huvudmän lokalt samt för att sprida goda arbetsmetoder mer systematiskt.

Varje år överkompenseras friskolor för kostnader som de inte har, samtidigt som kommunernas ekonomi dräneras. Trots omfattande löften och utredningar gör regeringen och Sverigedemokraterna ingenting åt att detta varje år leder till läckage av flera miljarder kronor. Socialdemokraterna har genom åren vidtagit en rad åtgärder för att ta tillbaka kontrollen över skolan och stoppa överkompensationen av friskolor. Samma partier som tidigare röstat nej till våra förslag i riksdagen om att stoppa t.ex. den överkompensation som finns till friskolor, har nu till slut erkänt att friskolor är överkompenserade av skolpengen. Regeringen har inte vidtagit några åtgärder för att stoppa detta, trots att det finns färdigutredda förslag som går att använda, t.ex. Utredningen om en nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet (SOU 2025:72) som möttes med oenighet och handlingsförlamning från regeringen och Sverigedemokraterna. Det är ett stort svek gentemot såväl elever som skattebetalare och innebär att landets kommuner, oavsett om det är kostnadskris eller minskande barngrupper, tvingas fortsätta att överkompensera friskolor för kostnader de inte har. När det gäller förskolan och gymnasieskolan har regeringen inte ens erkänt att samma problem med överkompensation finns där som i grundskolan. Vi anser därför att regeringen ska lägga fram förslag på att skolpengen ska sluta överkompensera fristående förskolor, grundskolor och gymnasier.

Kontrollen över skolans resurser behöver öka. Öppna böcker är en förutsättning för att kunna granska skolverksamhet och säkerställa att skattebetalarnas pengar används effektivt. Inte minst vinstdrivande skolkoncerner har en tendens att göra det omöjligt för myndigheter, allmänhet, kommuner och föräldrar att följa hur skolpengen faktiskt används. Därför vill vi införa krav på enhetsredovisning för fristående skolor och ett stopp för skolpengsflykten från kommunerna så att de resurser som kommuner har avsatt till skolan inte flyttas över till andra kommuner eller länder. När kommuninvånarna har betalat skatt för att barnen i kommunen ska få en bra skolgång, är det orimligt att skolföretag i stället använder pengarna till att

finansiera expansion eller annan verksamhet i helt andra kommuner eller till och med andra länder. Skolkoncerner kan alltså i dag flytta resurser från en kommun och expandera i andra kommuner helt utan insyn och kontroll från den kommun som betalat skolpengen. Det ger koncerner konkurrensfördelar gentemot mindre friskolor, men innebär också att kommunala skolor konkurreras ut, tvingas stänga eller får merkostnader på grund av tomma platser.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

13. Resurser och resursfördelning, punkt 6 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 4, 13 och 14 samt avslår motionerna

2025/26:2294 av Linnéa Wickman m.fl. (S),

2025/26:3185 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 49,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 18, 52 och 53,

2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkandena 1, 4 och 5,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 5 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 4, 6 och 12.

Ställningstagande

De senaste åren har vi kunnat ta del av uppgifter om skolkoncerner som har använt skolpengen för att köpa skärgårdstomter eller våffelstugor eller till att sponsra innebandylag samtidigt som det har rapporterats om stora brister i verksamheten. Vinstjakten är en av anledningarna till att skolan blir allt mindre likvärdig och jämlik. Vinstintresset innebär ett resursslöseri, dels genom att vinster plockas ut från den skolpeng som egentligen är till för undervisningen – vinster som ofta har förts ut ur landet till skatteparadis – dels genom att de ökande skillnaderna mellan skolor har skapat ett stort behov av kontroll och granskning. Det är oacceptabelt att offentliga medel ämnade åt skolan försvinner från skolan. Regeringen bör därför utreda införandet av en begränsning där offentliga medel avsedda för skolan såsom skolpeng enbart får användas till verksamhet som kan härledas till skolverksamheten.

Det nuvarande skolfinansieringssystemet med skolpeng måste avskaffas för att öka likvärdigheten i skolan. Modellen där en viss summa pengar följer med varje elev skapar incitament för stora klasser. Kostnaderna för att bedriva

undervisning är i stort sett desamma oavsett klassens storlek, vilket leder till att stora klasser går med överskott och mindre klasser med underskott. Med andra ord missgynnas skolor med hög lärartäthet och mindre klasser medan skolor med låg lärartäthet och stora klasser gynnas av dagens skolpengssystem. Några av förlorarna i detta system är skolor på landsbygden och skolor med elever som har behov av mindre undervisningsgrupper. Med ett förändrat skolfinansieringssystem, nationellt ansvarstagande och en sammanhållen skola kan den negativa trenden vändas och skolsystemet ges förutsättningar att bli jämlikt. Ett alternativt system som skulle fungera bättre är att ha en fast ersättning per klass – klasspeng – och en särskild peng som fördelas utifrån elevernas individuella behov. Regeringen bör därför utreda hur skolpengssystemet kan ersättas med en finansieringsmodell som bättre gynnar alla skolor.

Multinationella välfärdskoncerner och börsnoterade aktiebolag utnyttjar den orättvisa svenska skolpengen för att öka sina vinster. Priset betalas av barn, elever och medarbetare i kommunala förskolor och skolor eftersom dessa får en mindre grundpeng relativt det ökade ansvar som kommunen har. Utredningen om en nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet kallar kommunernas större ansvar för ett utbudsansvar som innebär att kommunerna har ett ansvar för att alltid ta emot ytterligare elever (SOU 2025:72). Det medför att kommunerna kan behöva hålla en viss beredskap i form av en överkapacitet för att kunna ta emot elever löpande under läsåret. Exempelvis kan det handla om att ta emot asylsökande eller nyinflyttade i kommunen. En kommunal huvudman kan inte neka elever plats även om det innebär ytterligare kostnader för kommunen. En enskild huvudman kan däremot neka att ta emot ytterligare elever. Utbudsansvaret innebär också att kommunen behöver anpassa sin verksamhet efter upp- och nedgångar i demografin. Jag välkomnar därför förslaget från utredningen om att en kommun om det finns synnerliga skäl inte ska behöva ge samma ersättning till enskilda huvudmän när den ger tillskott till de egna kommunala skolorna under året. Vidare välkomnar jag förslaget att införa en möjlighet för kommunerna att utöver grundbelopp och tilläggsbelopp ge ett s.k. villkorat belopp för ett visst ändamål. Regeringen bör därför återkomma med ett lagförslag baserat på utredningens förslag i betänkandet Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72).

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

14. Resurser och resursfördelning, punkt 6 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:3185 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 49 och
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 18, 52 och
53 samt
avslår motionerna
2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 4, 13 och 14,
2025/26:2294 av Linnéa Wickman m.fl. (S),
2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkandena 1, 4 och 5,
2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 5 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 4, 6 och 12.

Ställningstagande

Det behöver göras krafttag från politiken för att öka andelen behöriga lärare i skolan. Tre av tio lärare inom grundskolan saknar behörighet. Inom gymnasieskolan är det en av fem. Behörighet är viktigt för att säkra att läraren har rätt kompetens och verktyg för att kunna utforma undervisningen utifrån elevernas förutsättningar och behov. Forskning visar att en elev som går på en skola med en hög andel behöriga lärare presterar i genomsnitt 10 procentenheter bättre än på en skola med många obehöriga lärare. Därför anser vi att skolor som anställer behöriga lärare ska belönas. Detta skulle innebära att en skola får ett större anslag om den anställer fler behöriga lärare eller ser till att obehöriga lärare på skolan blir behöriga.

Vidare bör skolpengen viktas efter om skolan anställer behöriga lärare, har hög kvalitet och ligger i glesbygd eller i ett utsatt område. Det behövs en ny skolpengsmodell för finansiering oavsett huvudman. Finansieringen behöver bli stabilare och bättre kompensera för de insatser som skolorna gör och måste göra. Skolorna behöver få bättre förutsättningar att ge elever det stöd de behöver. Genomslaget på den enskilda skolans budget av att elever byter skola behöver minska. Skolor som är små, skolor som tar ansvar för elever med svårare förutsättningar och skolor som i högre grad anställer behöriga lärare ska få mer resurser än andra. Viktiga ingångsvärden är ökad transparens, förutsägbarhet och likvärdighet.

En betydande andel av statens bidrag till skolan fördelas som en grundpeng per skola oavsett huvudman. En stabil grundplatta skulle skapa bättre förutsättningar för särskilt små huvudmän och utjämna skillnader mellan skolornas förutsättningar. Varje skola oavsett huvudman bör därför också få en garanterad grundpeng per skola, oberoende av var den ligger och vilka kommunens förutsättningar är. Utöver det kvarstår som tidigare en större rörlig elevpeng som bl.a. bör differentieras utifrån faktorer som socioekonomi, gleshet och om skolan anställer behöriga lärare och uppvisar hög kvalitet. Skolpengen behöver också differentieras efter friskolornas och kommunernas olika ansvar och uppdrag.

Det behöver byggas in ett landsbygdsperspektiv som ett obligatorium i svenskt beslutsfattande. All befintlig lagstiftning inom bl.a. skolan behöver ses

över ur ett landsbygdsperspektiv för att möjliggöra små, flexibla och lokalt anpassade lösningar. Regler, förordningar och lagar som hindrar småskaliga välfärdslösningar anpassade efter landsbygdens behov ska avlägsnas. En obligatorisk konsekvensbedömning ur landsbygdsperspektiv måste också införas i lagstiftningsprocessen. Krav på bemannade skolbibliotek och strikta regler som förhindrar fjärrundervisning är exempel på hur storstadsperspektivet fått lov att styra. Detta är ett direkt hot mot möjligheten att bedriva skolor i landsbygdsområden och tyder på en total oförståelse för landsbygdens villkor i synnerhet som denna typ av byråkratiska pålagor sällan eller aldrig kommer med någon rimlig finansiering. Det går inte att utforma landsbygdens välfärd enligt storstadens villkor. Det måste finnas utrymme för flexibilitet, småskalighet, tekniska lösningar och anpassning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

15. Små skolor, punkt 7 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 65 och 68 samt

avslår motion

2025/26:780 av Lena Bäckelin och Marie Olsson (båda S).

Ställningstagande

Det är centralt att skapa förutsättningar för en mångfald av skolhuvudmän och även små skolor ska kunna bedriva undervisning av hög kvalitet. Det är viktigt för en livskraftig landsbygd. Det handlar om att alla barn ska ha rätt till en bra skola och att det ska finnas möjlighet att skaffa sig en bra utbildning i hela landet, inte minst på landsbygden och på små orter där de flesta små skolorna finns.

Skolverket måste ge tydliga rekommendationer och stöd som underlättar för små skolor. Skolverket bör därför få i uppdrag att ta fram faktaunderlag om små skolors kvalitet och stöd för deras särskilda utmaningar. Skolverket ska också göra en genomlysning av skollagen i syfte att möjliggöra för mindre skolor att tillämpa mer flexibla lösningar. Vidare behöver den administrativa bördan för mindre skolor kraftigt minska i syfte att stärka förutsättningarna för att bedriva skolor med hög kvalitet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

16. Förutsättningar för skolval, punkt 8 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 10 och 11.

Ställningstagande

För att skapa bättre förutsättningar för likvärdig undervisning och ett effektivt utnyttjande av skolans resurser bör skolplaceringar i grundskolan utgå från upptagningsområden där eleverna i första hand får en plats på en kommunal skola. Upptagningsområdena bör baseras på att elever ska gå i en skola relativt nära hemmet men bör även ta hänsyn till eventuell boendesegregation och sträva efter en sammansättning av elever med olika bakgrund.

Efter att en skolplacering meddelats bör det dock även ges möjlighet för föräldrar och elever att komma med alternativa önskemål. Ett sådant önskemål ska motiveras särskilt. Skäl för en annan placering kan t.ex. vara sociala skäl eller att en elev har en funktionsnedsättning och kan få bättre stöd vid en viss skola. Vid konkurrens om en plats bör den i första hand tilldelas en elev som bor inom samma upptagningsområde som skolan ligger i. Varje fall av särskilda önskemål ska beslutas av skolledningen för mottagande skola i samråd med vårdnadshavare.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

17. Gemensamt skolval, punkt 9 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 15 och
avslår motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 56.

Ställningstagande

Vi ska värna allas möjlighet att välja skola. Tyvärr är dagens skolval varken fritt eller rättvist. Friskolornas orättvisa köer stänger ute elever och begränsar valfriheten för många föräldrar. Bristen på insyn i skolvalsköer gör att friskolor kan sortera ut elever som är mer lönsamma, vilket har avslöjats vid flera tillfällen. Det är förstås helt oacceptabelt. Skolan är till för barnen. Barn ska kunna välja skola, men skolor ska inte kunna välja elever.

Vi vill ha ett rättvist och transparent skolval där fler får chansen att välja skola. Föräldrar och elever ska kunna göra trygga skolval i ett tydligt och mer rättvist skolvalssystem som har barnen i fokus. Vi föreslår därför att ett gemensamt och offentligt administrerat skolvalssystem införs där alla väljer skola inom samma tidsperiod. I detta skolval ska både kommunala och fristående skolor ingå och friskolornas egna kösystem avskaffas. Föräldrars önskemål om plats på en skola ska precis som i dag fortsatt vara styrande för skolplaceringar, och rätten att få gå i en skola nära hemmet och syskonförturen ska säkras så att skolvalet blir tryggt och så att familjer kan få en hållbar vardag.

Den tidigare socialdemokratiska regeringens förslag om ett rättvist skolval röstades ned under förra valperioden, och trots att högerpartierna utlovat att vidta åtgärder mot de orättvisa kösystemen har inga förbättringar genomförts. Det är ett svek som både leder till ökad segregation och möjliggör för skolkoncerner att sortera ut elever som anses lönsamma.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

18. Gemensamt skolval, punkt 9 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 56 och avslår motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 15.

Ställningstagande

Barn och unga ska oavsett bostadsort eller föräldrars utbildningsbakgrund kunna önska – och välja bort – en skola. Det är en viktig grundprincip för vårt skolsystem. Valfriheten behöver stärkas så att det blir tydligare och lättare att önska skola. Information om skolornas kvalitet behöver vara jämförbar. Det behövs ett aktivt och gemensamt skolval i grundskolan med tillgänglig

information under en tydligt avgränsad ansökningsperiod. Genom ett obligatoriskt gemensamt skolvalssystem som öppnas ett år före skolstart säkerställer vi även att elever behandlas lika i urvalsprocessen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

19. Urval, punkt 10 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 16 och avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 12 och 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 57.

Ställningstagande

Friskolornas orättvisa köer stänger ute elever och begränsar valfriheten för många föräldrar. Bristen på insyn i skolvalsköer gör att friskolor kan sortera ut elever som är mer lönsamma, vilket har avslöjats vid flera tillfällen. Föräldrars önskemål om plats på en skola ska vara styrande för alla skolplaceringar. Rätten att få gå i en skola nära hemmet och syskonförturen ska säkras så att skolvalet blir tryggt och så att familjer kan få en hållbar vardag. Skolkoncernerna ska inte tillåtas att fortsatt ha orättvisa kösystem för att kunna välja ut lönsamma elever och sålla bort elever med större behov. Därför vill vi avskaffa kötid som urvalskriterium till friskolorna.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

20. Urval, punkt 10 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 12 och

avslår motionerna

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 57 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 16.

Ställningstagande

För att skolvalets segregerande effekter ska upphöra måste de antagningsregler som gäller för fristående skolor förändras. Framförallt är det den flitigt använda möjligheten att använda köer som antagningskriterium som har stora segregerande effekter. I många fall kan flera års kötid krävas för antagning, något som är till fördel för elever som kommer från socioekonomiskt starkare hem. Elever födda i Sverige får dessutom en fördel gentemot utlandsfödda elever. Möjligheten för fristående skolor att använda sig av kösystem vid antagning av elever bör därför tas bort.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

21. Urval, punkt 10 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 57 och

avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 12 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 16.

Ställningstagande

Ingen ska få paxa en plats, utan det ska vara lika villkor för alla. Därför vill vi avskaffa kötid som urvalskriterium. Utöver rätten att få gå på en skola nära hemmet, möjlighet till syskonförtur och s.k. verksamhetsmässigt samband, ska det vara möjligt för alla att få önska plats på vilken skola som helst. Bostadssegregationen är den primära orsaken till segregation i svensk skola. När skolvalet blir mindre segregerande är det viktigt att bostadssegregationen inte stärks i stället. Därför bör man se över möjligheterna att införa en obligatorisk kvot för lottning så att alla elever som söker till en skola har möjlighet att komma in. Denna kvot blir enbart relevant om en skola har fler sökande än platser.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

22. Etablering av fristående skolor, punkt 12 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 2 och 5 samt avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 6 och 7,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 61 och

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 2.

Ställningstagande

Den kraftiga expansion av vinstdrivande skolor som skett i Sverige de senaste åren har lett både till ökad vinstjakt och till att den demokratiska kontrollen över skolan minskar. Att skolmarknaden allt mer domineras av en rad skolkoncerner med stora juridiska och strategiska resurser innebär ytterligare en förlust av kontroll från demokratiskt folkvalda till skolägare.

De senaste åren har vinstjakten ökat kraftig och andelen förskolor som drivs av bolag har blivit större. Precis som skolmarknaden domineras svensk förskola alltmer av megakoncerner som har satt vinstjakten i system. Bara de fyra största förskolekoncernerna äger i dag tillsammans över 450 förskolor. Samtidigt befinner sig förskolan i en period av minskande barnkullar. I kombination med överkompensationen till fristående förskolor och bristande inflytande från kommunerna över förskolans dimensionering leder detta till ökande kostnader och ineffektivitet och till att vinstdrivande koncerner kan driva upp vinstjakten än mer.

Staten måste nu dra i nödbromsen innan det är försent. Därför har vi föreslagit att ett etableringsstopp ska införas för vinstdrivande skolor och förskolor till dess att en lösning för att stoppa vinstjakten i svensk skola är på plats. Befintliga utredningar och beredningsunderlag, exempelvis Utbildningsdepartementets promemoria Etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning (U2022/01678) bör kunna utgöra grund för att snabbt få en lagstiftning om etableringsstopp för vinstdrivande skolor och förskolor på plats.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

23. Etablering av fristående skolor, punkt 12 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 6 och 7 samt avslår motionerna

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 61,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 2 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 2 och 5.

Ställningstagande

Under våren 2023 lyfte Dagens Nyheter i en granskande artikel hur friskolor marknadsför sig genom falska påståenden, som att de inte har någon vinstutdelning samtidigt som ägarna har plockat ut miljoner ur bolaget. Andra påståenden handlar om att friskolor har de bästa legitimerade lärarna med lång erfarenhet och hög pedagogisk kompetens, men att en stor andel av personalen i själva verket är obehörig. Skolinspektionen uppger i samma artikel att det saknas lagstöd för att göra en tillsyn för att granska den information som lämnas till barn och föräldrar, t.ex. på skolans webbplats. Myndigheten hänvisar i stället till att det i dag är upp till vårdnadshavare och elever att själva granska att den dokumentation som finns stämmer innan de väljer skola. Det har också uppmärksammats hur skolkoncerner har egna sökmotorer för gymnasievalet med generiska namn som ger intrycket av att visa alla skolor men i själva verket bara informerar om koncernens egna skolor. Att välja skola kan vara ett av de viktigaste valen vårdnadshavare och barn gör. Då är det viktigt att den information som finns tillgänglig inte är avsiktligt vilseledande. Det bör därför utredas om det i ägar- och ledningsprövningen ska inkluderas krav på att vilseledande marknadsföring inte får förekomma.

Med den lagstiftning som finns i dag kan ett friskoleföretag säljas helt eller delvis utan att den nya ägaren behöver ansöka om nytt tillstånd. Ett sådant exempel är Thorénggruppen, som under flera år nekades tillstånd att utöka sin verksamhet på grund av brister i befintliga skolor. I stället valde de då att köpa nya skolor för att koncernen skulle kunna växa. Skolinspektionen har föreslagit att nya ägare ska bli skyldiga att ansöka om tillstånd för att få fortsätta att driva den köpta skolan. Skolinspektionen har också föreslagit att det ska krävas ett nytt tillstånd i de fall skolägare flyttar eller gör större förändringar i verksamheten. Det behövs således en lagstiftning som bättre skyddar eleverna mot oseriösa ägare. Regeringen bör därför återkomma med ett

lagförslag som innebär att den som köper en friskola eller friskolekoncern ska bli skyldig att ansöka om tillstånd för att få driva skolan.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

24. Etablering av fristående skolor, punkt 12 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 61 och avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 6 och 7,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 2 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 2 och 5.

Ställningstagande

Mindre friskolors möjligheter att etablera sig behöver stärkas. Det har varit nödvändigt att skärpa ägar- och ledningsprövningen de senaste åren för att säkra seriösa aktörer i skolan. Men samma hårda krav gäller oavsett vem som ansöker. Om det är en koncernskola eller en idéburen skola, liten eller stor huvudman spelar ingen roll. Det har gjort att allt färre idéburna och mindre friskolor, med mindre kapital, har möjlighet att etablera sig. Därför bör man lätta på vissa krav i tillståndprocessen för mindre huvudmän. Det kan exempelvis handla om att lätta på kravet om att en skollokal ska vara ordnad redan före ansökan eller att anpassa avgiften efter huvudmannaskap. Prövningen av kapacitet måste göras utifrån huvudmannens förutsättningar och särdrag. Det skulle stärka idéburna skolors och mindre friskolors möjlighet att starta och utveckla nya skolor. Möjligheten att lätta på vissa ekonomiska krav i tillståndprocessen för mindre idéburna friskolor bör därför utredas.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

25. Villkor för fristående skolor, punkt 13 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 13, 18 och 81 samt avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 2 och 3,

2025/26:1083 av Markus Kauppinen m.fl. (S) yrkande 1,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 59,

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 7 och

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkandena 1, 3 och 6–9.

Ställningstagande

Vi är stolta över välfärden i vårt land. Den generella välfärden är den starkaste omfördelande kraft som finns. Den gör Sverige rättvist och unikt. Men marknadsexperimenten i skolan har gått för långt. Den svenska marknadsskolan är världsunik med att tillåta obegränsade vinster på våra gemensamma medel. Drivkraften att tjäna pengar har fått stå i centrum, i stället för de som välfärden är till för. Marknadsskolan leder till att resurserna till skolan inte används effektivt. Möjligheten att göra vinst i skolan skapar incitament för oseriösa aktörer att söka sig till skolväsendet. Skattepengar används till expansion och uppköp och delas ut till riskkapitalbolagens aktieägare, i stället för att användas till skolböcker och fler anställda lärare. Skolor ska fokusera på barnens lärande – inte på vinstjakt. Vi vill stoppa vinsterna i skolan och vi har en majoritet av svenska folket med oss. Vi vill fortsatt ha friskolor, valmöjligheter och skolval – men i svensk skola ska fokus vara på kunskap och bildning, inte vinstjakt. Vi föreslår därför att vinstuttag ur skolan, förskolan och gymnasieskolan ska förbjudas.

Skolkoncernerna står för den största och mest svårstoppade formen av vinstjakt i svensk skola. Särskilda åtgärder krävs för att komma åt skolkoncernernas vinstjakt. Snåriga ägarupplägg ska förbjudas så att skolkoncerner inte kan slussa runt skolpengen inom koncernen för att göra vinst. Därför anser vi att det ska införas ett totalförbud mot värdeöverföringar från skolenheter till andra verksamheter inom en skolkoncern. Det innebär att de resurser som det offentliga har avsatt för skolans verksamhet ska stanna i skolan och gå till skolverksamhet. Denna kontroll underlättas av ett krav på att varje skola bedrivs inom ramen för en separat juridisk person. Skolpengen till en skola ska användas av den skolan, inte kunna flyttas över till andra verksamheter i samma koncern eller användas till uppköp i andra kommuner eller andra länder.

Många kommuner har lagt ut stora delar av sfi-utbildningen på entreprenad vilket har ökat risken för att vinster går före utbildningens kvalitet. Vinstjakten i det svenska utbildningssystemet leder inte bara till att barn i förskolan och skolan får sämre utbildning när vinstdrivande koncerner skär ned på lärare och

undervisning för att tjäna pengar. Samma tendens finns bland privata utbildningsanordnare i sfi. Vinstjakten måste bort även från sfi och vi anser att enskilda sfi-anordnare ska vara icke-vinstdrivande.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

26. Villkor för fristående skolor, punkt 13 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 2 och 3 samt avslår motionerna

2025/26:1083 av Markus Kauppinen m.fl. (S) yrkande 1,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 59,

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 7,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkandena 1, 3 och 6–9 samt

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 13, 18 och 81.

Ställningstagande

En förutsättning för ett riktigt bra skolsystem är att kvaliteten och behoven alltid ska komma i första rummet, inte möjligheten att berika sig på verksamheten. I skolan ska det finnas personal så att varje barn får det stöd hen behöver, något som inte får prioriteras ned för att ägare till skolkoncerner ska få större bankkonton i skatteparadis. För att nå dit behöver hela utbildningssystemet avkommersialiseras och förskolan och skolan befrias från marknadslogiken.

Friskolornas vinstintresse innebär ett resursslöseri, dels genom att vinster plockas ut från den skolpeng som egentligen är till för undervisningen, dels genom att de ökande skillnaderna mellan skolor har skapat ett stort behov av kontroll och granskning, vilket leder till ökade kostnader för kommunerna och staten. Demokratiskt fattade beslut och behovsbedömning bör vara grunden för nyetablering av skolor, så att inte skattemedel slösas bort på överetablering. Skattemedel ska enbart kunna användas till den verksamhet som de är avsedda för, och det ska inte finnas incitament att bedriva verksamheten på något annat sätt eller med andra mål än alla elevers lika rätt till kunskap. Regeringspartierna har börjat se de problem som den obegränsade vinstjakten orsakar i skolan, men förslagen i betänkandet Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) är långt ifrån tillräckliga. Vinstjakten leder till problem i alla skolor, inte bara de som är nystartade eller som nyligen har bytt ägare. Regeringen

bör därför återkomma med ett lagförslag som innebär att det sätts stopp för vinstjakten och marknadsstyrningen i skolan, förskolan och den kommunala vuxenutbildningen.

Lagstiftning om vinsterna är dock inte tillräckligt. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma med förslag som innebär att aktiebolag inte får driva fristående skolor, förskolor, vuxenutbildning och fritidshem.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

27. Villkor för fristående skolor, punkt 13 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 59 och avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 2 och 3,

2025/26:1083 av Markus Kauppinen m.fl. (S) yrkande 1,

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 7,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkandena 1, 3 och 6–9 samt

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 13, 18 och 81.

Ställningstagande

Att ha marginaler för att kunna hantera oförutsägbara händelser i verksamheter, är viktigt för såväl kommunala som fristående skolor. Överskott kan återinvesteras i verksamheten, men målet om vinst får inte gå ut över verksamhetens kvalitet. Därför behövs tydliga definitioner av kvalitet och av oacceptabla kvalitetsbrister. Det ska vara omöjligt att ta ut vinst eller på annat sätt föra över kapital till ägarna från skolor med kvalitetsbrister. För enskilda huvudmän som fått anmärkningar eller beslut om åtgärder ska utdelning av vinst vara omöjligt tills bristerna är åtgärdade och godkända av Skolinspektionen. Det bör därför bli förbjudet för fristående aktörer i skolan och förskolan att ta ut vinst eller göra andra former av kapitalöverföringar vid uppvisande av kvalitetsbrister.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

28. Villkor för fristående skolor, punkt 13 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 7 och
avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 2 och 3,

2025/26:1083 av Markus Kauppinen m.fl. (S) yrkande 1,

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 59,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkandena 1, 3 och 6–9 samt

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 13, 18 och 81.

Ställningstagande

Skolans syfte ska alltid vara utbildning – aldrig vinst. Därför hör aktiebolag med vinstsyfte inte hemma i skolan. Marknadsskolan har skapat en ny logik i utbildningssektorn som inte bara ändrar villkoren för de skolor som är vinstutdelande, utan också för andra fristående skolor och kommunala skolor. Om vi vill skapa ett samhälle som håller ihop måste skolan bli en del av lösningen, och inte något som ökar skillnaderna mellan grupper i samhället. Marknadsskolan har försvårat arbetssituationen för rektorer och lärare eftersom den har gjort elever till intäkter och föräldrar till kunder. Dessutom har vi en utveckling mot större detaljreglering av skolan för att vissa skolbolag inte ska kunna skära ned på kvaliteten för mycket för att göra större vinst. Det drabbar lärarna eftersom det ökar den administrativa bördan och krymper deras professionella utrymme till det som är lätt att mäta och jämföra. Det är därför hög tid att förbjuda de vinstutdelande aktiebolagsskolorna och få bort marknadslogiken ur skolan. Tills dess att ett vinststopp har införts behövs ett omedelbart etableringsstopp, samt möjlighet att återkräva skolpengen från missköta fristående skolor.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

29. Offentlighetsprincipen i fristående skolor, punkt 14 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 11 och
avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5,
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 55 och
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 12.

Ställningstagande

I dag saknas insyn i friskolorna, trots att de finansieras till 100 procent av skattebetalarna och ägnar sig åt myndighetsutövning. Offentlighetsprincipen ska gälla även i friskolor. Offentlighetsprincipen är en central del i den svenska demokratin och rättsordningen. Den innebär bl.a. att allmänheten och medierna har rätt till insyn i och tillgång till information om statens och kommunernas verksamhet. Skolan är något av det viktigaste vi har i svensk välfärd. Därför är det också helt avgörande att svenska folket ska ha rätt och möjligheter att eftersöka och ta del av information om hur offentliga medel används vare sig det handlar om kommunala skolor eller friskolor. Både förhållanden och missförhållanden måste kunna granskas i offentlig verksamhet, även om den är privat bedriven. Detta är helt avgörande för att kunna stärka välfärden i framtiden. Insynen och transparensen måste öka, och därför vill vi att offentlighetsprincipen ska gälla för alla huvudmän.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

30. Offentlighetsprincipen i fristående skolor, punkt 14 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5 och

avslår motionerna

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 55,

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 12 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

Offentlighetsprincipen gäller inte för skolverksamhet som bedrivs av enskilda huvudmän. Utredningen om en mer likvärdig skola gör bedömningen i sitt betänkande En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning att uppgifter om samtliga skolenheters förutsättningar, verksamhet och resultat ska finnas tillgängliga. Det handlar om att skapa förutsättningar för ett välfungerande skolsystem ur såväl ett samhällsmedborgarperspektiv som ett styrningsperspektiv. Skolverket beslutade 2020 om att inte längre publicera enskilda skolors resultat, antal elever per lärare, föräldrarnas utbildningsbakgrund, lärarbehörighet och liknande uppgifter. Bakgrunden var en lagkraftvunnen dom i kammarrätten där privatägda skolors uppgifter ansågs vara affärshemligheter. Att uppgifter om hur en skola drivs – och att den ens finns – betraktas som affärshemligheter innebär att det i praktiken är omöjligt för föräldrar och elever att göra välgrundade val men också att granska hur privatägda skolor drivs. Det utgör inte en bra grund för ett seriöst skolväsen.

Att Idéburna Skolors Riksförbund menar att offentlighetsprincipen bör gälla alla skolor visar att det framför allt är de vinstdrivande skolorna som tjänar på att hålla viktiga uppgifter hemliga. Statistik om elever och lärare ska inte betraktas som affärshemligheter. Offentlighetsprincipen är central i en demokrati och bör omfatta alla skolor. Det finns dessutom skäl att tro att ett införande av ett vinstförbud i skolan skulle generera vissa tveksamheter hos mindre nogräknade skolbolag. Möjligheten att granska alla skolor är därför ett viktigt verktyg för att allt ska gå rätt till under övergångsperioden. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning som innebär att offentlighetsprincipen införs i fristående skolor.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

31. Offentlighetsprincipen i fristående skolor, punkt 14 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 55 och

avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5,
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 12 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

Skolan är en samhällsbarande verksamhet. Det är rimligt att det finns en öppenhet i verksamheten på förskolor och skolor så att barn, elever, föräldrar, pedagoger och allmänhet får en insyn i verksamheten. Vid ett skolval är det extra viktigt att den information som finns tillgänglig om huvudmän och skolor går att lita på. I dag har Skolinspektionen inte några möjligheter att anmärka på skolor som sprider felaktig information om sin verksamhet, exempelvis i syfte att locka till sig elever. Därför måste utgångspunkten vara att förskolor och skolor oavsett huvudman ska lyda under offentlighetsprincipen. Det handlar om att värna demokratins grundprincip om öppenhet. För små skolhuvudmän och kommuner behöver det finnas juridiskt stöd för att hantera utlämning av uppgifter eftersom det handlar om administrativa rutiner, skyndsam hantering, sekretessbestämmelser m.m. Därför vill vi att Skolverket ska kunna ge stöd i det arbetet. Offentlighetsprincipen bör mot denna bakgrund införas i alla skolor.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

32. Offentlighetsprincipen i fristående skolor, punkt 14 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 12 och
avslår motionerna
2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5,
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 55 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

En del av marknadens logik är affärshemligheter. I konkurrenssituationer är det inte konstigt att man vill hemlighålla receptet på framgång. Men i ett offentligt finansierat utbildningssystem är det skadligt och orättvist. Det finns inga skäl att inte omedelbart införa offentlighetsprincipen i alla skolor i Sverige. I Sverige har vi en lång tradition av öppenhet och transparens när det

gäller myndighetsutövning. Skolor ägnar sig åt myndighetsutövning och förvaltar stora mängder skattepengar. Att friskolor inte omfattas av offentlighetsprincipen är därför helt orimligt. Offentlighetsprincipen bör därför snarast införas i alla förskolor och skolor.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

33. Skolor med konfessionell inriktning, punkt 15 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 19 och avslår motion

2025/26:571 av Richard Jomshof (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Religiös påverkan hör inte hemma i skolan. Alla skolor i Sverige ska vara bra skolor, med fokus på kunskap och bildning – inte religiös påverkan. Enligt Säpo har det förekommit kopplingar mellan exempelvis skolverksamhet och den våldsbejakande islamistiska miljön. Det är helt oacceptabelt. I regeringsställning tog den socialdemokratiskt ledda regeringen initiativ som ledde till att det nu har införts tydligare krav och skärpta regler för religiösa friskolor. Men vi anser inte att det räcker. Därför vill vi att det införs ett förbud mot religiösa friskolor och förskolor utan att det inkräktar på nationella minoriteters rättigheter.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

34. Skolor med konfessionell inriktning, punkt 15 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD), Jörgen Grubb (SD) och Kent Kumpula (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:571 av Richard Jomshof (SD) yrkandena 1 och 2 samt
avslår motion
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 19.

Ställningstagande

Undervisningen ska enligt skollagen vara icke-konfessionell. Dessutom ska grundläggande demokratiska värderingar styra både skolorna och undervisningen. Därutöver finns det krav på allsidighet och saklighet i undervisningen.

Rapporterna om missförhållanden på konfessionella friskolor har avlöst varandra genom åren. Det har bl.a. förekommit uppgifter om att beslöjade flickor tvingats sitta bakom pojarna längst bak i klassrummet och att flickor med menstruation varit ovälkomna till delar av undervisningen. Andra skolor har kritiserats för bristande trygghet och studiero samt en rad brister i undervisning och uppföljning, men också brister i utbildning, individuella utvecklingsplaner och särskilt stöd. Hösten 2022 rapporterade Göteborgs-Posten att kammarrätten beslutat att stänga de tre Rösseskolorna i Göteborg efter bristande kontroll och tillsyn över verksamheten samt allvarlig ekonomisk misskötsamhet.

I december 2023 rapporterade Svenska Dagbladet att bland de 63 skolor som angett att de har konfessionell inriktning, fanns det endast kvar 1 skola med ”muslimsk profil”, detta som en direkt följd av att regelverket för religiösa friskolor har skärpts de senaste åren, vilket har lett till att en lång rad skolor har fått sina tillstånd återkallade. Det verkar således finnas en hög grad av självsanering bland de muslimska friskolorna. Det räcker dock inte. För att undvika att nya friskolor med muslimsk profil startas är det dags att det med omedelbar verkan införs ett förbud mot nyetablering av sådana friskolor. Vidare ska de friskolor med muslimsk profil som redan existerar stängas ned. Först då kan vi säkerställa att dessa elever ges en rimlig möjlighet att bli en integrerad del av det svenska samhället.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

35. Tillsyn, punkt 16 (S)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 20 och 22 samt
avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 8,
 2025/26:2907 av Joanna Lewerentz och Caroline Högström (båda M)
 yrkandena 2 och 4,
 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 32,
 2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 6 och
 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 10.

Ställningstagande

I dag ser vi hur förskolekoncerner systematiskt skär ned på personal, vikarier, lokaler, barnens mat och möjlighet till utevistelse – i syfte att göra vinst. Personalen får en sämre arbetsmiljö och blir stressade. Utöver att ett vinstförbud bör införas på förskolans område måste tillsynen av fristående förskolor stärkas. Kommunerna har i dag ansvar för tillsynen av fristående förskolor. De kan förelägga huvudmän att åtgärda brister, förena dessa med vite och i sista hand återkalla tillståndet att bedriva verksamheten. Men erfarenheterna visar att dessa verktyg inte räcker. Kommunerna behöver därför få ett mandat att ta över och tvångsförvalta förskolor med allvarliga brister. Kommunerna behöver dessutom få ett utökat mandat att snabbare stänga ned förskolor med allvarliga brister. Förslagen som regeringen låtit utreda genom Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) är otillräckliga eftersom man måste kunna sätta in åtgärder tidigare och med större kraft för att hindra att en koncernägares vinstjakt går ut över våra minsta barn.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

36. Tillsyn, punkt 16 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 8 och
 avslår motionerna
 2025/26:2907 av Joanna Lewerentz och Caroline Högström (båda M)
 yrkandena 2 och 4,
 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 32,
 2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 6,
 2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 10 och
 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 20 och 22.

Ställningstagande

I en rapport från 2022 har Skolinspektionen konstaterat brister i arbetet med mottagande och urval av elever i fristående skolor (Fristående skolors mottagande och urval av elever till förskoleklass och grundskola – En tematisk tillsyn, dnr 2020:8442). Huvuddelen av de brister som har konstaterats avser skolornas arbete med urval. Ofta handlar det om att skolorna i praktiken använder fler urvalsgrunder än de har informerat om vid ansökan. Vid fler än hälften av de undersökta skolorna används ansökningsformulär som efterfrågar mer information än vad som behövs för att besluta om mottagande och urval. Vanligt förekommande är att skolorna efterfrågar om eleven har ett annat modersmål än svenska samt kontaktuppgifter till nuvarande skola och lärare. Skolinspektionen tar även upp att det förekommer frågor om varför den sökande är intresserad av en plats på skolan samt frågor om tidigare specialpedagogiska insatser och behov av stöd. Det är allvarligt att skolorna har tillgång till uppgifter som på ett otillåtet sätt skulle kunna användas som underlag för beslut om vilka elever som ska erbjudas plats. För att motverka användandet av otillåtna urvals- och antagningskrav bör regelverket utredas tillsammans med en översyn av om Skolinspektionen har tillräckliga sanktionsmöjligheter gentemot skolorna.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

37. Tillsyn, punkt 16 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 32 och avslår motionerna

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 8,

2025/26:2907 av Joanna Lewerentz och Caroline Högström (båda M) yrkandena 2 och 4,

2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 6,

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-) yrkande 10 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 20 och 22.

Ställningstagande

Skolan är en plats där det sker sexuellt våld. Sexuella trakasserier är inte bara brottsligt utan även skadligt, och det försämrar hälsan för de som drabbas. Skolor ska primärt vara en plats för att lära, men skolor betyder mycket mer

för barn och ungdomar som vistas där. De är en plattform för social interaktion och relationer. De ska vara en trygg plats – för alla. Därför behövs det krafttag för att bekämpa sexuellt våld på skolor. Skolinspektionen bör därför få möjlighet att dela ut vite mot skolor som inte agerar och polisanmäler vid brott i skolan.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

38. Skolans digitalisering, punkt 17 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 75 och avslår motionerna

2025/26:1857 av Denis Begic (S),

2025/26:2922 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M) och

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 43.

Ställningstagande

Skolan har ett mycket viktigt uppdrag i att rusta barn och unga med kunskap och kritiskt tänkande. I det ingår adekvat digital kompetens. Skolan behöver ta ett större ansvar för att stärka barns och ungas digitala kompetens såsom användning av AI-verktyg. Hur ska barn och unga kunna navigera på nätet på ett säkert, kritiskt och etiskt sätt om de inte får träna på det med kunniga vuxna? Att stärka barns och ungas digitala kompetens handlar inte om skärmtid utan om att rusta dem med kunskap att hantera vardagen och att möta morgondagens utmaningar, som är allt mer digitala. Det finns därför ett behov av att stärka elevernas digitala kompetens i skolan inom bl.a. AI.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

39. Skolans digitalisering, punkt 17 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 43 och
avslår motionerna
2025/26:1857 av Denis Begic (S),
2025/26:2922 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M) och
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 75.

Ställningstagande

Den snabba digitala omvandlingen i samhället är såväl en utmaning som en möjlighet. De senaste årens utveckling inom AI påverkar hela samhället. Digitalisering i utbildning och forskning handlar om allt från när och hur mycket det är lämpligt att använda digitala läromedel för att förbereda barn, elever och studenter för ett arbetsliv och samhällsliv som inte kommer att likna något vi tidigare har varit med om, till att använda digitaliseringens möjligheter för samhällsutvecklingens bästa. En av de viktigaste förmågorna i arbetslivet är att lära sig nytt genom hela yrkeslivet. Elever behöver tillsammans med sina lärare fylla sin verktygslåda med olika strategier för lärande som baseras på både analoga och digitala sätt att ta in, organisera och fördjupa sin kunskap.

Digitaliseringen omfattar också administration av utbildning och forskning samt barns, elevers och studenter kunskapsutveckling dels i att faktiskt vara en fullvärdig medborgare i ett digitalt samhälle, dels hur digitaliseringen påverkar kunskapsinhämtning. Det är av yttersta vikt att digitaliseringen är baserad på forskning och beprövad erfarenhet och att beslut om det pedagogiska arbetet fattas av kompetenta medarbetare. Digitaliseringen lägger ett nytt raster över samhället och utbildningen, men vi ska inte tappa grunden i den pedagogiska verksamheten och kunskapen som redan finns om barns utveckling och inläring, när vi samtidigt tar oss an framtidens kunskapsutveckling med de förutsättningarna. Sverige som land behöver en strategi för hur vi tar oss an digitaliseringen på ett ansvarsfullt sätt som stärker Sverige och oss som lever här nu och i framtiden.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

40. Särskilda undervisningsformer, punkt 18 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 64 och

avslår motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkandena 36 och 62.

Ställningstagande

Behöriga lärare är en bristvara, och i små kommuner blir det allt svårare att höja behörigheten. Därför behöver det finnas andra vägar för att möta små skolors behov. En sådan är att lätta upp regelverket för fjärr- och distansundervisning. Små skolor ska därför få möjlighet att använda fjärr- och distansundervisning om det saknas behöriga lärare.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

41. Särskilda undervisningsformer, punkt 18 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkandena 36 och 62 samt

avslår motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 64.

Ställningstagande

Fjärrundervisning, som interaktiv undervisning där elever och lärare är på olika platser, kan göra det möjligt för elever att undervisas av behöriga lärare i sitt klassrum med andra vuxna som kan ge stöd under lektionen. För vissa elever som har en sjukdom, funktionsnedsättning eller svår social situation bör distansundervisning tillåtas, där eleven och läraren har kontinuerlig kontakt. Det kan vara ett verktyg som ökar tillgängligheten till utbildning med behöriga lärare för den som av olika skäl inte kan befinna sig i skolan just då. För elever med problematisk skolfrånvaro är distansundervisning ett sätt att tillgodogöra sig utbildning trots frånvaro. Det är viktigt att elevernas rätt till utbildning av hög kvalitet är i fokus. Närundervisning, med skickliga lärare som har tid tillsammans med sina elever i fysiska klassrum, är grundförutsättningen. Möjligheten till fjärr- och distansundervisning i vissa moment i vissa ämnen behövs också för att underlätta för i synnerhet mindre skolor att erbjuda en utbildning av god kvalitet och för elever som har särskilda behov.

Enligt med skollagen bedrivs undervisning på plats, något som är extra viktigt för barn och unga med behov av extra stöd. Dessutom är det enligt Statens institutionsstyrelse så att många av de unga som döms till sluten ungdomsvård kraftigt ligger efter i skolan. En bra skolgång är en viktig

skyddsfaktor mot att barn och unga ska dras in i kriminalitet. En förutsättning för att skolgången ska ha en brottsförebyggande roll är att eleverna deltar i undervisningen och träffar skickliga lärare i trygga miljöer. Skolans kärnuppsdrag måste värnas – det förutsätter undervisning på plats.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:38 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att adressera pojkars sviktande skolresultat och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:571 av Richard Jomshof (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att med omedelbar verkan införa ett stopp för nyetablering av friskolor med muslimsk profil och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stänga ned de friskolor med muslimsk profil som redan existerar och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:583 av Erik Hellsborn (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att specificera trosinriktning för konfessionella skolor och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:715 av Åsa Eriksson och Eva Lindh (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över skollagen gällande utbildningskostnader för barn och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:780 av Lena Bäckelin och Marie Olsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt överväga hur särskilda stödinsatser för byskolor i glesbygd med få barn och långa avstånd kan säkerställa tillgängligheten till utbildning för barn i glesbygd och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:939 av Elsa Widding (-):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka den finska modellen för en framgångsrik skola och att omgående implementera de delar som är mest framgångsrika och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:973 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör tillsättas en bred parlamentarisk utredning för att ta fram förslag om hur staten ska överta huvudansvaret för att garantera alla enheter inom skolväsendet likvärdiga förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att det sätts stopp för vinstjakten och marknadsstyrningen i skolan, förskolan och den kommunala vuxenutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag som innebär att aktiebolag inte får driva fristående skolor, förskolor, vuxenutbildning och fritidshem och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda införandet av en begränsning där offentliga medel avsedda för skolan såsom skolpeng enbart får användas till verksamhet som kan härledas till skolverksamheten och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning som innebär att offentlighetsprincipen införs i fristående skolor och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas om det i ägar- och ledningsprövningen ska inkluderas krav på att vilseledande marknadsföring inte får förekomma och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att den som köper en friskola eller friskolekoncern ska bli skyldig att ansöka om tillstånd för att få driva skolan och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att för att motverka användandet av otillåtna urvals- och antagningskrav bör regelverket utredas tillsammans med en översyn av huruvida Skolinspektionen har tillräckliga sanktionsmöjligheter mot skolorna och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upptagningsområdena bör baseras på att elever ska gå i en skola relativt nära hemmet men även bör ta hänsyn till eventuell boendesegregation och sträva efter en sammansättning av elever med olika bakgrund och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje fall av särskilda önskemål ska beslutas av skolledningen för mottagande

- skola i samråd med vårdnadshavare och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten för fristående skolor att använda sig av kösystem vid antagning av elever bör tas bort och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur skolpengssystemet kan ersättas med en finansieringsmodell som bättre gynnar alla skolor och tillkännager detta för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag baserat på utredningen Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72) och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:998 av Christofer Bergenblock (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda att införa en rättighet till skolskjuts till och från fritidshem för barn med funktionsnedsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1083 av Markus Kauppinen m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda vinstuttag i förskolor, grundskolor och gymnasier och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett etableringsstopp för nya vinstdrivande skolor och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1346 av Runar Filper (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över skolplikten i Sverige i syfte att skapa större anpassning för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1808 av Aida Birinxhiku m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda vinstuttag i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1827 av Aylin Nouri (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över på vilket sätt lärartäthet, klasstorlekar och tillgången till elevhälsovård kan stärkas i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1857 av Denis Begic (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga hur skolan kan bidra till att rusta unga för en digitaliserad värld och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1863 av Kristoffer Lindberg m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner ska ha veto vid utökning och nyetablering av friskolor och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1905 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka tillgången till fritis för elever inom anpassad grundskola genom t.ex. stärkt rätt till skolskjuts och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2171 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra ett förenklat regelverk kring distansundervisning som ger rektor rätt att ge hemmasittare undervisning digitalt från klassrummet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2294 av Linnéa Wickman m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheterna att införa avgiftsfri skolfrukost och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2337 av Louise Thunström (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga förbättringar av tillgången till fritidshem för elever i anpassad grundskola genom rätt till skolskjuts och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2455 av Sofia Skönnbrink och Amalia Rud Stenlöf (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förlänga skolplikten till 18 års ålder och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2456 av Sofia Skönnbrink m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna ska ha veto vid etablering av fristående skolor i kommunen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2472 av Charlotte Nordström (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över möjligheten att förtydliga begreppet inre organisation i skollagen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att tillsätta en utredning som ser över hur en omformulering av skollagens bestämmelser kan säkerställa rektorernas mandat samtidigt som huvudmannens ansvar inte undermineras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2599 av Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att alla barn och elever som drabbas av allvarlig sjukdom eller förvärvar en funktionsnedsättning efter skolvalet garanteras rätt till skolskjuts, oavsett vilken skola de valt, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utarbeta och införa tydliga nationella riktlinjer som obligatoriskt förpliktar kommuner att erbjuda skolskjuts till elever som efter sitt skolval drabbas av en allvarlig sjukdom eller funktionsnedsättning vilken förhindrar dem från att ta sig till och från skolan på egen hand, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att dessa nationella riktlinjer även omfattar bestämmelser om hur behovet av skolskjuts ska bedömas och hur snabbt beslut om skolskjuts ska fattas efter det att ett sådant behov uppstått, för att garantera elevernas rätt till utbildning utan onödiga avbrott, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör införa mekanismer för uppföljning och tillsyn av kommunernas tillhandahållande av skolskjuts för att säkerställa att riktlinjerna efterlevs och att elevernas rättigheter skyddas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga en översyn av skollagen så att alla barn oavsett kommun ska få rätt till skolskjuts till resursskolor och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2660 av Louise Eklund (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning vad gäller att införa ett treterminssystem i svensk grundskola inklusive möjligheten att genomföra pilotprojekt i kommuner som önskar pröva detta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2725 av Markus Wiechel (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga möjligheten att utreda avgifter kopplade till specialkost av medicinska skäl och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2736 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda en förstärkt skolplikt och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2746 av Jonathan Svensson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att genomföra justeringar i skollagen med syftet att inga enstaka inslag ska medföra s.k. obetydliga kostnader och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2787 av Jessica Wetterling m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att flytta ansvaret för Sameskolstyrelsen till Sametinget och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att skollagens undantag för mindre avgifter i skolan tas bort och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag liknande vårdens lex Sarah och lex Maria som innebär en skyldighet för personal i skolan att anmäla missförhållanden i skolan eller risker för det och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas om det är möjligt att införa ett tak för klassernas storlek där undantag medges endast om synnerliga skäl föreligger, såsom långt avstånd till alternativ skola, och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att i skollagen ge gymnasieelever rätt till skolskjuts och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att förändra skollagen så att alla gymnasieelever säkras rätten till avgiftsfria och näringsrika skolmältider, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2903 av Marléne Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga förutsättningarna för att utreda hur de länder som ligger i topp i Pisaundersökningen organiserar sin skola och barnomsorg samt att överväga om delar av deras system kan införas i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2907 av Joanna Lewerentz och Caroline Högström (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förtydliga förordningen (2011:556) med instruktion för Statens skolinspektion med att tillsynen även omfattar att undersöka elever med funktionsnedsättnings stödåtgärder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skärpa Skolinspektionens tillsyn i ärenden gällande hög frånvaro och bristande stöd till elever och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga möjligheten till en genomlysning av Skolinspektionens myndighetsutövning i syfte att säkerställa att vitesförelägganden verkställs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda och tydliggöra under vilka omständigheter särskild undervisning i hemmet ska tillämpas och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2922 av Marléne Lund Kopparklint m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga en översyn av skolans uppdrag när det gäller att stärka barns digitala kompetens och skydda dem mot skadligt innehåll online och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3097 av Mathias Bengtsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda läroplikt i stället för skolplikt och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3185 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverken för skolskjuts bör ses över i syfte att säkerställa tillgången för fler elever och för att i högre grad omfatta även fristående skolor

och elever vars närmaste skola ligger i grannkommunen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att befintlig lagstiftning inom vård, skola och omsorg bör ses över ur ett landsbygdsperspektiv för att möjliggöra små, flexibla och lokalt anpassade lösningar och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att eleven regelbundet från skolstart bör screenas för att skolan ska kunna upptäcka vad eleven behöver extra stöttning inom och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolplikten bör reformeras så att stödinsatser, anpassningar och extraundervisning blir obligatoriska och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolor som anställer behöriga lärare ska belönas och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att reglera klasstorlekarna efter elevernas behov och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en jämlik och inkluderande skola i hela landet är en viktig skyddsfaktor mot utanförskap och brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Skolinspektionen möjligheten att dela ut vite mot skolor som inte agerar och polisanmäler vid brott i skolan och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om att införa sovmorgon i grund- och gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.
52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolpengen ska viktas utefter om skolan anställer behöriga lärare, har hög kvalitet och ligger i glesbygd eller i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolpengen bör differentieras utefter friskolornas och kommunernas olika ansvar och uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör regleras en maxgräns för antal skolbyten per läsår i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.

55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa offentlighetsprincipen för alla skolor och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas ett obligatoriskt och gemensamt skolval till grundskolan i syfte att stärka valfriheten och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kötid som urvalskriterium bör avskaffas och tillkännager detta för regeringen.
59. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör bli förbjudet för fristående aktörer i skolan och förskolan att ta ut vinst eller göra andra former av kapitalöverföringar vid uppvisande av kvalitetsbrister och tillkännager detta för regeringen.
60. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolinspektionen bör få skarpare verktyg gentemot skolor som uppvisar kvalitetsbrister, t.ex. i form av att kunna dela ut sanktionsavgifter, och tillkännager detta för regeringen.
61. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att lätta vissa ekonomiska krav i tillståndprocessen för mindre idéburna friskolor och tillkännager detta för regeringen.
62. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolinspektionen bör få ett tydligare uppdrag att särskilt granska utländskt ägarkapital i skolan och tillkännager detta för regeringen.
63. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolinspektionen ska ta hänsyn till säkerhetspolitiska faktorer i dess bedömning vid en huvudmans etablering, expansion och av dess tillstånd och tillkännager detta för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att små skolor ska få möjlighet att kunna använda fjärr- och distansundervisning om det saknas behöriga lärare och tillkännager detta för regeringen.
65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den administrativa bördan för mindre skolor kraftigt behöver minska i syfte att stärka förutsättningarna för att bedriva skolor med hög kvalitet, inte minst i glesbygd, och tillkännager detta för regeringen.
68. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör genomföras en genomlysning av skollagen i syfte att möjliggöra för mindre skolor att tillämpa mer flexibla lösningar och tillkännager detta för regeringen.
75. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att elever stärker sin digitala kompetens i skolan såsom inom AI och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3306 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att föra in skolhälsovården under ett regionalt ansvar för att skapa en sammanhållen vård och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en likvärdig och jämlik skola för alla och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka statens ansvar för skolans finansiering och likvärdighet genom ett sektorsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka skolsegregationen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om satsningar på skolor i glesbygder och skärgårdar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka möjligheten till fjärrundervisning via länk i glesbygden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett förbud mot konfessionella friskolor och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot vinstutdelande aktiebolagsskolor och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om etableringsstopp för nya vinstutdelande förskolor och skolor och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa möjligheter för kommuner till återkrävande av skolpeng från misskötta fristående förskolor och skolor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolpengssystemet bör göras om så att de kommunala skolorna kompenseras ekonomiskt för det lagstadgade ansvar de har, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att befintligt utbud ska väga tyngre vid beslut om etablering av nya skolor och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast återinföra offentlighetsprincipen för alla förskolor och skolor och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna idéburna friskolor och tillkännager detta för regeringen.

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höga förväntningar på utbildningens kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka utbildningsväsendets resultat genom ett nationellt kvalitetssystem och kvalitetsdialoger och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka utbildning för frihetsberövade barn och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en strategi för ansvarsfull digitalisering av skolväsendet och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolans digitalisering ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet, där staten har ansvar för strategiska beslut och skolhuvudmän för det professionella genomförandet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om digitaliseringens och AI:s påverkan på utbildningsväsendet och tillkännager detta för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa rätt stöd i rätt tid till de elever som behöver det, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
62. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fjärr- och distansundervisning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3447 av John E Weinerhall (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett skolsystem med verklig konkurrens som bidrar till högre kvalitet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en skolpeng som utöver en grundsumma baseras på resultat av slutexaminationer, i vilken grad elever studerar vidare eller arbetar efter avslutade studier samt socioekonomi och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att privatskolors möjligheter att helt eller delvis finansieras genom terminsavgifter bör belysas närmare och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om Skolinspektionen bör ges fler verktyg till sanktioner som att utdöma viten och dra in tillståndet för att bedriva skolverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3722 av Daniel Riazat (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att aktiebolag inte får driva fristående skolor, förskolor, vuxenutbildning och fritidshem och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om etableringsstopp för friförskolor, fritidshem, friskolor och privat vuxenutbildning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att privata skolkoncerner som inte omvandlar sina verksamheter till icke-vinstdrivande organisationsformer bör tas över av staten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en bred parlamentarisk utredning för att ta fram förslag om hur staten ska överta huvudansvaret för skolväsendet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur en begränsning kan lagstadgas så att offentliga medel avsedda för skolväsendet, såsom skolpeng, enbart får användas till verksamhet som kan härledas till förskole- och skolverksamheten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentlighetsprincipen bör införas i fristående förskolor, fritidshem, skolor och privat vuxenutbildning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur ägar- och ledningsprövningen kan utökas och bli mer likvärdig och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot vilseledande marknadsföring som utförs av friskolor och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den som köper en friskola eller friskolekoncern ska bli skyldig att ansöka om fullständigt tillstånd för att få driva skolan och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Skolinspektionens sanktionsmöjligheter för att motverka användandet av otillåtna urvals- och antagningskrav och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om transparens och öppenhet från alla inblandade myndigheter vid stängning av skolor och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ser över möjligheter att införa andra både kortsiktiga och långsiktiga alternativ till åtgärder än omedelbar stängning under tiden det sker en rättslig prövning och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra skolpliktsavdraget för en rättvis fördelning av resurser till skolor och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett etableringsstopp ska införas för vinstdrivande skolor och förskolor som ska gälla fram till att en lösning för att stoppa vinstjakten i skolan är på plats, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa bindande regler för det som är viktigast för att höja kvaliteten i skolan, såsom lärartäthet, klassernas storlek och elevhälsa, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett sektorsbidrag med ökade resurser ska införas för att kommunerna ska kunna leva upp till de höjda kraven på god skolgång åt alla, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner ska ha vetorätt vid ansökningar om utökning och nyetablering av friskolor och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska lägga fram förslag för att skolpengen ska sluta överkompensera fristående förskolor, grundskolor och gymnasier och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge Skolinspektionen i uppdrag att särskilt granska skolor som avviker i sin betygsättning från t.ex. resultat på nationella prov och inrätta en visselblåsarfunktion för betygssiffel och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa kännbara sanktioner mot skolor som uppvisar brister i sin betygsättning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolbyten som huvudregel ska ske vid terminsstart samt att ersättningen ska följa eleven med två månaders fördröjning vid byte under terminen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentlighetsprincipen även ska omfatta friskolor och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska införa enhetsredovisning för fristående skolor och ett stopp för skolpengsflykt från kommunerna så att de resurser som kommuner avsatt till skolan inte flyttas över till andra kommuner eller länder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett totalförbud mot värdeöverföringar från skolenheter till andra verksamheter inom en skolkoncern ska införas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bryta upp skolkoncernerna och begränsa hur många skolor som får ingå i en koncern och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett gemensamt offentligt administrerat skolvalssystem, där alla väljer skola inom samma tidsperiod, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kötid som urvalskriterium till friskolorna och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att huvudmän ska verka för att uppnå en allsidig social sammansättning av elever på sina skolenheter och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vinstuttag i skolan, förskolan och gymnasieskolan ska förbjudas och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förbud mot religiösa friskolor och förskolor utan att det inkräktar på nationella minoriteters rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner ska få mandat att kunna ta över och tvåångsförvalta förskolor med allvarliga brister och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna ska få mer långtgående mandat att snabbare stänga ned förskolor med allvarliga brister och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolmyndigheterna bör säkra likvärdig kvalitet i utbildningen genom att stötta kvalitetsarbetet via regionala kontor i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka pojkars skolresultat och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att alla elever får rätt stöd i rätt tid genom att rikta mer resurser mot tidiga insatser och att fler kommunala resursskolor ska finnas för de elever som har ett särskilt stort behov av stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska ska vara huvudspråk i svensk skola och tillkännager detta för regeringen.
54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minimikravet på andelen undervisning som ska vara på svenska i

- grundskolan bör höjas till minst 75 procent i skolor med svensk läroplan och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att grundregeln ska vara att svenska ska vara huvudspråk i gymnasieskolan och att regelverken för detta ska utredas och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs ett ökat statligt ansvar också för en mer likvärdig gymnasieskola och att medel för ökad likvärdighet på sikt också bör omfatta gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om hur skolplikten kan förlängas och gymnasieskolan bli obligatorisk och tillkännager detta för regeringen.
61. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om hur vinstjakten kan stoppas inom gymnasieskolan och kvaliteten säkerställas inom yrkes- och lärlingsutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
81. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vinstjakten måste bort och att all undervisning inom sfi ska vara icke-vinstdrivande och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
19. Motioner som bereds förenklat		
2025/26:38	Josef Fransson (SD)	
2025/26:583	Erik Hellsborn (SD)	
2025/26:715	Åsa Eriksson och Eva Lindh (båda S)	
2025/26:1083	Markus Kauppinen m.fl. (S)	2
2025/26:1808	Aida Birinxhiku m.fl. (S)	
2025/26:1863	Kristoffer Lindberg m.fl. (S)	
2025/26:1905	Magnus Manhammar (S)	
2025/26:2171	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2025/26:2455	Sofia Skönnbrink och Amalia Rud Stenlöf (båda S)	
2025/26:2456	Sofia Skönnbrink m.fl. (S)	
2025/26:2599	Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD)	1–5
2025/26:2725	Markus Wiechel (SD)	3
2025/26:2736	Lawen Redar (S)	
2025/26:2746	Jonathan Svensson (S)	
2025/26:2787	Jessica Wetterling m.fl. (V)	9
2025/26:2791	Isabell Mixter m.fl. (V)	1, 6, 21 och 22
2025/26:2907	Joanna Lewerentz och Caroline Högström (båda M)	3 och 5
2025/26:3185	Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C)	33
2025/26:3186	Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C)	54, 60, 62 och 63
2025/26:3364	Camilla Hansén m.fl. (MP)	2–6, 8–11, 13, 26, 27, 41 och 42
2025/26:3722	Daniel Riazat (-)	11, 12 och 15
2025/26:3810	Anders Ygeman m.fl. (S)	7, 8, 10, 14, 17, 28, 44, 57 och 61